



25 kuvaa sekunnissa kertoo enemmän

Sisällönhallintajärjestelmän digitaalisen ohjeiston suuntaviivat

Viestinnän koulutusohjelma
Digitaalinen viestintä
Opinnäytetyö
10.11.2010

Eveliina Eschner

Koulutusohjelma Viestintä		Suuntautumisvaihtoehto Digitaalinen viestintä	
Tekijä Eveliina Eschner			
Työn nimi 25 kuvaa sekunnissa kertoo enemmän - Sisällönhallintajärjestelmän digitaalisen ohjeiston suuntaviivat			
Työn ohjaaja/ohjaajat Pauli Laine			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 10.11.2010	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 33 + 20	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Tässä opinnäytetyössä lähdettiin kehittämään yhteistyötahon sisällönhallintajärjestelmän ohjeistokäytäntöjä. Työn ensisijaisena tutkimuksen kohteena on niin sanottujen ruutunauhoitteiden kasvava genre, jonka asettamia haasteita sekä mahdollisuuksia ja hyötyjä tässä työssä kartoitetaan. Lisäksi työssä kuvataan prosessia, jonka näennäisesti yksinkertaiseltakin vaikuttava videotutoriaali pitää sisällään.</p> <p>Opinnäytetyön lähdemateriaalina on käytetty artikkeleiden lisäksi myös kirjoittajan hyväksi havaitsemia tekniikoita ja käytäntöjä videotutoriaalien sekä digitaalisten ohjeistojen saralla. Työssä huomioidaan myös onnistuneen multim mediasuunnittelun asettamat ehdonalaisuudet.</p> <p>Projektin toteutettiin yhteistyössä Sitefactory Oyn kanssa, jonka alaisuudessa kirjoittaja on toiminut vuodesta 2008 saakka erikoistuen internetsivujen toteutukseen ja projektien hallintaan. Kirjoittajan työnkuva on sisältänyt myös runsaasti asiakasneuvontaa SiteUpdate - sisällönhallintajärjestelmän parissa.</p> <p>Opinnäytetyön puitteissa koostettiin videotutoriaalit Sitefactory Oy:n oman SiteUpdate - sisällönhallintajärjestelmän perustoiminnallisuuksista. Videotutoriaalien ympärille kehitettiin myös tukiportaalin prototyyppi. Tämän työn fyysisen kopion liitteeksi on taltioitu projektin aikana syntyneitä tutoriaaleja sekä muuta aiheeseen liittyvää materiaalia.</p>			
Teos/Esitys/Produktio Videotutoriaalit (kooste DVD:llä)			
Säilytyspaikka Metropolian kirjasto, Tikkurilan toimipiste			
Avainsanat videotutoriaalit, ruutunauhoitteet, e-oppiminen			

Degree Programme in Media		Specialisation Digital Media
Author Eveliina Eschner		
Title What are 25 Frames per Second Worth? - Digital Support Guidelines to the Content Management System		
Tutor(s) Pauli Laine		
Type of Work Bachelor 's Thesis	Date 10 November 2010	Number of pages + appendices 33 + 20
<p>ABSTRACT</p> <p>The main objective of this Bachelor's Thesis was to improve the customer support conventions of a content management system developed by the cooperation partner. The primary target of the research was to investigate accelerating genre of video tutorials and its unharnessed potential. The Bachelor's Thesis describes the genre's opportunities and drawbacks. In addition, the thesis also includes a process description of making a video tutorial.</p> <p>The research material of the thesis consists of articles addressing E-learning, successful techniques and conventions. The principles of multimedia design are also taken into account.</p> <p>The practical segment of this thesis was carried out in collaboration with Sitefactory Ltd. The author has been working for the cited company since 2008. She has focused on the website production process and project management. Her job description also includes a great deal of customer assistance with the content management system SiteUpdate.</p> <p>Video tutorials for the basic functions of the Siteupdate CMS were produced during the project. The author also developed a prototype of a video tutorial portal. Selected clips of the video tutorials and concept screencast of the portal can be found on the DVD attached to the physical copy of this thesis.</p>		
Work / Performance / Project Video tutorials (compilation on DVD)		
Place of Storage Tikkurila Campus Library, Metropolia		
Keywords video tutorials, screencasting, e-learning		

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	2
2 KÄSITTEET	5
3 SCREENCASTING.....	6
3.1 Taustaa	6
3.2 Genret.....	8
4 VIDEOTUTORIAALIT	9
4.1 Tutoriaaliesimerkkejä	10
4.2 Videotutoriaalit sisällönhallintajärjestelmien ohjeistuksissa.....	13
4.3 Hyödyt ja haasteet	16
5 MULTIMEDIASUUNNITTELU.....	16
5.1 Onnistuneen multim mediasuunnittelun periaatteet	17
5.2 Periaatteet sisällönhallintajärjestelmän ohjeistuksessa.....	18
6 VIDEOTUTORIAALIEN TEKOPROSESSI	19
6.1 Lähtökohdat	20
6.2 Tekniikka.....	22
6.3 Käsikirjoitus	25
6.4 Nauhoitus.....	26
6.5 Materiaalin koostaminen ja editointi.....	26
7 TUKIPORTAALI	28
7.1 Videoportaali-esimerkkejä	28
7.2 Tukiportaalin prototyyppi	30
8 JATKOKEHITYS.....	31
8.1 Videotutoriaalien päivitysprosessi	31
8.2 Käyttäjäkokemusten kerääminen	32
9 YHTEENVETO	32
LÄHTEET	34
LIITTEET	37

1 JOHDANTO

Liikkuva kuva on hiljalleen alkanut lunastaa sitä potentiaalia mitä jo Thomas Edison sille vuonna 1922 povasi todetessaan, että se tulee ennen pitkää korvaamaan tekstikirjat opetuksessa (Edison 1922 Mayerin & Roxanan mukaan 1998). Kaiken kaikkiaan tämä uuden teknologian potentiaalista kirvonnut ennustus on osuva. Edisonin veikkaamassa muutaman vuoden aikakehyksessä elävät kuvat eivät kuitenkaan vielä horjuttaneet painetun oppimismateriaalin asemaa. Nyt aika ja tekniikka alkavat vihdoinkin olemaan kypsiä Edisonin vision toteutumiselle. Nopeat internet-yhteydet mahdollistavat videokuvan suoratoiston katkotta. Ympäristönä viime vuosien aikana vahvasti sosiaalistunut internet tarjoaa oivat puitteet vuorovaikutteiselle vertaisoppimiselle. Enää aika tai paikka eivät aseta ylitsepääsemättömiä esteitä oppimiselle. Itseään voi sivistää kellon ajasta riippumatta, vaikkapa osallistumalla toisella puolella maailmaa pidettävälle verkkoluennolle omalta kotisohvalta käsin.

Sitefactory Oy on runsaat 10 vuotta alalla toiminut verkkopalveluiden tuottaja. Yrityksen tekemien verkkosivustojen taustalla pyörii lähes poikkeuksetta itse kehitetty SiteUpdate-sisällönhallintajärjestelmä. Tämän melko helposti omaksuttavissa olevan järjestelmän avulla Sitefactoryn asiakkaat voivat itsenäisesti päivittää omia sivujaan.

Yksi tärkeimmistä asiakkaiden painottamista kriteereistä sisällönhallintajärjestelmän valinnassa on helppokäyttöisyys. Sivujen päivittämisen tulisi monen vaatimusmäärittelyn mukaan olla peruskäyttäjälle yhtä helppoa kuin tekstinkäsittelyohjelman käyttö. Monesti tuntuu kuitenkin unohtuvan se tosiseikka, että myös

tekstinkäsittelyohjelmissa on omat haasteensa. Kukapa meistä ei olisi joutunut taistelemaan tuulimyllyjä vastaan yrittäessään lisätä tiedostoon juoksevaa sivunumerointia. Sisällönhallintajärjestelmä, kuten mikä tahansa muukin ohjelma, vaatii käytön tueksi ohjeiston. Kattavaa ja yksityiskohtaista manuaalia seuraamalla käyttäjä pystyy hyödyntämään myös järjestelmän monipuolisempia työkaluja. Sivunumeroinnin lisäyskin onnistuu tekstinkäsittelyohjelmassa yllättävän helposti, kunhan malttaa ensin lukea aiheen tiimoilta laaditut ohjeet huolella läpi. Sivunumeroinnin ollessa kyseessä noihin ohjeisiin joutuu myös palaamaan muutaman kerran, ennen kuin kaikki vaiheet muistuvat mieleen pidemmän käyttötaun jälkeen.

Sitefactory pitää jokaisen sivun julkaisun yhteydessä asiakkaalle parin tunnin mittaisen perehdytyksen, jossa käydään läpi SiteUpdate-järjestelmän perustoiminnot, kuten tekstisisällön muokkaus ja kuvien lisäys. Lisäksi tällaisen koulutuksen yhteydessä tutustutaan asiakkaasta riippuen myös kullekin sivustolle erikseen räätälöityihin järjestelmiin ja niiden toimintaan. Usein opastuksen jälkeen asiakkaalle toimitetaan kirjallinen PDF-ohjeisto, josta perusasiat voidaan tarvittaessa palauttaa mieleen koulutuksen jälkeen. Tämä kuulostaa hyvältä käytännöltä ja onkin sitä... teoriassa. Käytäntö ei valitettavasti kuitenkaan ole aina näin suoraviivainen.

Monesti käyttökoulutuksen aikaan asiakkaan sivusto on juuri julkaistu ajantasaisine sisältöineen. Sisältöjen syötöstä on tässä vaiheessa yleensä vastannut sivuston ohjelmoija. Näin ollen saattaa vierähtää kuukausi jos toinenkin ennen kuin asiakkaalle tulee ensimmäisen kerran tarve päivittää sivuston sisältöjä itsenäisesti. Tässä vaiheessa kirjallinen ohje ei välttämättä ole se kaikista helpoin ja suoraviivaisin muistinvirkistäjä. Oman kokemuksen mukaan asiakkaat mieluummin turvautuvat puhelimen päässä olevaan asiakastukeen kuin etsivät vastaukset kysymyksiinsä kirjallisesta ohjeesta.

"Haluatte siis lisätä etusivulle linkin yhteystietoihin? ... Ok. Oletko nyt kirjautuneena järjestelmään? ... Hyvä homma. Näetkö sellaisen näkymän, jossa näkyy ylhäällä paljon pieniä painikkeita? ... Hyvä. Nyt paina toisen rivin kolmatta nappulaa, sellaista jossa on ikään kuin ketjuja ... Juuri se siinä puu-nappulan vieressä. Nyt selaimeesi avautui linkin lisäys -ikkuna, eikö niin? -- "

- Tyypillinen puhelimitse tapahtuva SiteUpdate-neuvontatilanne

Puhelimessa käytävissä opastuksissa turvaudutaan pitkälti asiakkaan ruudulla näkyviin elementteihin ja siihen mitä niiden kanssa tulisi tehdä. Kirjallisia ohjeistuksia koostaessa ajaudutaan usein ongelmiin, kun yritetään saada tekstin rinnalle liitettävistä ruutukaappauksista mahdollisimman havainnollisia (LIITE 1). Tällaisissa tilanteissa toimisikin kirjallista ohjetta paremmin nauhoitetun demonstraation ympärille rakennettu tutoriaali, jossa voitaisiin keskittyä toimintojen konkreettiseen havainnollistamiseen. Perinteisessä kirjallisessa ohjeistuksessa ei myöskään ole takuuta siitä löytääkö asiakas vastauksen kysymykseensä. Tästäkin johtuen asiakkaan on helpompi tarttua puhelimeen tai lähettää sähköpostia asiakastukeen, kuin ryhtyä selaamaan SiteUpdate-manuaalia läpi. Videotutoriaalien yhteyteen voisi tätä seikkaa ajatellen liittää mahdollisuuden esittää kysymyksiä ja selata muiden aikaisemmin jättämiä tiedusteluja vastauksineen. Online-asiakastukikaan ei olisi yhtään huonompi vaihtoehto.

Opinnäytetyönäni lähdin kehittämään Sitefactoryn ohjeistokäytäntöjä. Ensisijaiseksi välineekseni valitsin videotutoriaalit, joiden tarjoamia hyötyjä ja mahdollisuuksia kartoitan tässä työssäni. Lisäksi käyn läpi videotutoriaalien tekoprosessia, sen aikana heränneitä ajatuksia sekä hyviksi kokemiani käytäntöjä. Työn lähdeaineistona on painettujen lähteiden lisäksi käytetty runsaasti myös ainoastaan sähköisesti julkaistuja materiaaleja johtuen melko vähän tutkituista aihealueista.

Opinnäytetyön puitteissa toteutin Sitefactorylle videotutoriaalit SiteUpdaten perustoiminnallisuuksista sekä tutoriaaliportaalin prototyypin. Tämän työn fyysisen kopion liitteenä olevalta DVD:ltä löytyy otteita tekemistäni videotutoriaaleista sekä muuta aiheeseen liittyvää hyödylliseksi kokemaani materiaalia (DVD). Kirjallisen osuuden liitteeksi olen lisäksi koostanut linkkivinkkejä mielenkiintoisista verkkosivuista tässä opinnäytetyössä käsiteltyihin aihealueisiin liittyen (LIITE 2).

Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.

Video toistaa 25 kuvaa sekunnissa.

Kuinka paljon asiaa mahtuukaan 2 minuuttiin?

2 KÄSITTEET

Bufferointi	Tietoa syötetään puskurimuistiin niin, että laitteen tai ohjelman toiminta ei kärsi tietoliikenne-yhteydessä mahdollisesti esiintyvistä häiriöistä. Esimerkiksi selain lataa nettivideota etukäteen talteen niin, ettei käyttäjän tarvitse katsoa tasaisin väliajoin pätkivää videota, vaan videon toisto aloitetaan vasta sitten kun videota on <i>bufferoitu</i> muistiin riittävästi mahdollistamaan katkoton toisto.
E-oppiminen	E-learning, verkko-oppiminen. Sähköisessä ympäristössä tapahtuva oppiminen ja opetus. (Wikipedia 2010a.)
Multimedia	Useiden erilaisten digitaalisten mediatyyppien (teksti, kuva, ääni, video) yhdistelmä, jota käytetään vuorovaikutteisessa ohjelmassa tai esityksessä välittämään tarvittava viesti tai tieto yleisölle. (Neo & Neo 2001.)
Open Source	<i>Avoin lähdekoodi</i> . Tuottamis- ja kehitysmenetelmä, joka tarjoaa tavalliselle käyttäjälle mahdollisuuden tutustua ohjelman lähdekoodiin ja muokata sitä omien tarpeidensa mukaisesti. (Wikipedia 2010c).
PDF	<i>Portable Document Format</i> . Adoben kehittämä käyttöjärjestelmäriippumaton tiedostomuoto, jota käytetään erityisesti sähköiseen julkaisemiseen ja tulostamiseen.
Ruutukaappaus	<i>Screen capture</i> , still-kuva joka otetaan näytöstä, esimerkiksi havainnollistamaan miltä jokin nettisivu näyttää tietyllä selaimella.
Screencast	<i>Ruutunauhoite</i> , digitaalinen tallenne ruudulla tapahtuvista toiminnoista tietyn ajanjakson sisällä. (vrt. Ruutukaappaus)

Sisällönhallinta-järjestelmä	<i>Content management system, CMS.</i> Järjestelmä, jonka avulla www-sivuston sisältöä julkaistaan ja päivitetään. Avoimen lähdekoodin sisällönhallintajärjestelmiä ovat esimerkiksi Joomla, WordPress ja Drupal.
Sosiaalinen media	Verkkoviestintäympäristöt, jotka perustuvat siihen, että niiden käyttäjät tuottavat sisältöä ja viestivät keskenään aktiivisesti. Esimerkkeinä Facebook ja Twitter.
Tutoriaali	Oppimisen tukena käytettävä tapa jakaa tietämystä. Vuorovaikutteisempi ja yksityiskohtaisempi kuin kirja tai luento; tutoriaalissa opetetaan uusi asia esimerkin avulla, joka on suoraan sovellettavissa käytäntöön.
WYSIWYG	<i>What You See is What You Get.</i> Tavallisesti käytetään kuvaamaan editoria, jonka kautta käyttäjä pääsee muokkaamaan verkkosivun sisältöä niin, että samalla näkee myös miltä sisältö tulee näyttämään tehtyjen muutosten tallentamisen jälkeen.

3 SCREENCASTING

3.1 TAUSTAA

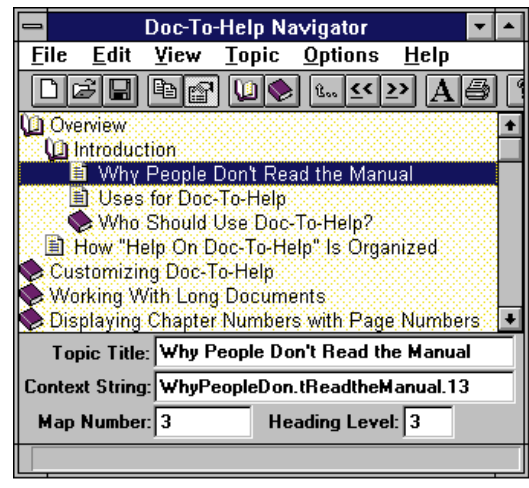
Screencast-termin "isä", Jon Udell, on kirjailija ja uuden media moniosaaja, joka nykyään ansaitsee elantonsa Microsoftin evangelistana. Hän on vuosien varrella kolumneissaan ja blogimerkinnöissään perehtynyt erityisesti siihen, kuinka tieto saatetaan vähemmän internetin saloihin perehtyneiden ulottuville niin, että hekin pystyisivät sitä hyödyntämään uusilla tavoilla. (Wikipedia 2010b).

Vuoden 2004 loppupuolella Udell pyysi bloginsa (Udell 2002-2006) lukijoilta kuvaavia nimiehdotuksia videomuotoisille ruutukaappauksille (Udell 2004a). Parin päivän päästä hän valitsi saamiensa ehdotusten joukosta termin *screencast*. Ehdotusten joukosta

löytyi myös sellaisia sanaväännöksiä kuin screedio, videmo, cinecord, usage capture ja screenplay (Udell 2004b). Udellin tekemän valinnan jälkeen termi on runsaassa viidessä vuodessa vakiinnuttanut paikkansa alan julkaisujen käyttämässä jargonissa. Terminä screencast on siis melko tuore, mutta ensimmäisiä näytön tapahtumia nauhoittavia ohjelmia käytettiin jo 90-luvun puolivälissä.

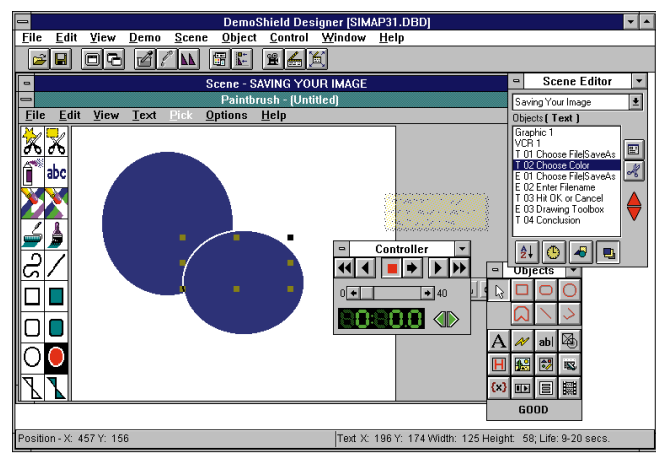
Lotus Corporationin ScreenCam oli yksi ensimmäisistä kaupallisista ruudunauhoitus-ohjelmista. (Wikipedia 2010d.)

Tietokone-lehdessä vuonna 1996 julkaistussa artikkelissa toimittaja Antti Wiio esittelee ohjelmia, jotka helpottavat Windows-ohjelmien opasteiden tekoa (KUVA 1). Tekstimuotoisia opasteita tekevien ohjelmien lisäksi palstatilaa saivat myös kaksi ruutuanimaatioiden tekoon tarkoitettua ohjelmaa.



Kuva 1 Doc-To-Help Navigator

"*Tulevaisuus on animoitu*", toteaa Wiio. Hänen mukaansa monet ohjelmien käyttöön liittyvät asiat ovat hankalia selittää kirjallisesti, mutta helppoja näyttää ruudulta käsin. Tämän ongelman ratkaisuksi hän ehdottaakin ruutuanimaatioita. 850 markkaa artikkelin julkaisuhetkellä maksaneen ScreenCamin avulla käyttäjä pystyi "filmaamaan" kuvaruudun tapahtumia ja tallentamaan ne koneelleen. Videon yhteyteen pystyi lisäämään myös ääntä ja asiaa tekstin muodossa selventäviä infolaatikoita. Ohjelman suurimpana puutteena Wiio piti sitä, ettei ohjelma pitänyt sisällään välineitä nauhoitusten jälkikäsitteilyyn. Nauhoitusten piti näin ollen onnistua kertaotolla. (Wiio 1996.)



Kuva 2 DemoShieldin käyttöliittymä

Mikäli ScreenCamin ominaisuudet eivät lukijalle riittäneet, Wiio suositteli vaihtoehdoksi animaatioiden ohjelmointia ruutukaappausten sarjasta. Artikkelissaan Wiio esittelee

Lotus ScreenCamin lisäksi DemoShield-nimisen, animointiin tarkoitetun ohjelma-kokonaisuuden (KUVA 2), joka pitää sisällään myös ScreenCamin. DemoShieldin avulla käyttäjä pystyi tekemään kohtauksia (*scenes*) ja liittämään muun muassa tekstejä ja bittikarttakuvia ScreenCam-otosten yhteyteen. Wiion mukaan ohjelman edistyneempien ominaisuuksien käyttö muistutti jo pitkälti ohjelmointia. Tosin sillä erotuksella, että ohjelmointia osaava tekisi samat asiat helpommin ohjelmointikielellä. (Wiio 1996.)

3.2 GENRET

Jon Udell on listannut yhdessä lukuisista ruutunauhoitteita käsittelevistä artikkeleistaan erilaisia tapoja, joilla screencasting-tekniikkaa voidaan hyödyntää. Nettiartikkelissaan "What Is Screencasting" hän jakaa ruutunauhoitteet yhdeksään alakategoriaan niiden käyttöyhteyden ja -tarkoituksen perusteella. Seuraavassa listattuna lyhyet määrittelyt näistä yhdeksästä screencast-tyypistä. (Udell 2005.)

Tutoriaaleissa (*tutorial*) demonstroidaan miten ohjelmaa tai palvelua käytetään.

Lyhyissä toiminta-ohjeissa (*how-to's*) voidaan esitellä esimerkiksi ohjelmien piilotettuja toiminnallisuuksia. Toimintaohjeiden nauhoitus onnistuu usein yhdellä otolla, kun taas edellä mainitut tutoriaalit ovat laajempia ja kattavampia kokonaisuuksia, joita koostetaan ja editoidaan.

Keskustelelevassa demossa (*conversational demo*) toinen henkilö havainnollistaa ohjelman tai palvelun toimintaa samalla, kun toinen kyselee spontaanisti mieleen herääviä kysymyksiä.

Erikoisartikkelissa (*feature story*) esiteltävää aihetta lähestytään uskottavalla skenaariolla, jossa piilevää ongelmaa lähdetään ratkomaan.

Uusien ohjelmistojen ja versioiden esittely hoituu kätevästi **ohjelmakatsauksilla** (*software review*), joissa toimintojen hyödyt voidaan esitellä kouriintuntuvasti. Muun muassa Adoben Creative Suite -tuoteperheen kohdalla tämän tyyppisiä ruutunauhoitteita on käytetty tehokkaasti.

Spontaaneja käyttäjädemoja (*Spontaneous user-produced demo*) syntyy, kun

käyttäjät haluavat nopeasti havainnollistaa jonkin toiminnon perinteisen tekstiselityksen sijaan ruutunauhoitus-tekniikkaa hyödyntäen.

Animoitua tussitaulua (*animated whiteboard*) voi käyttää vaikkapa jalkapallojoukkueen valmentaja strategioidensa sähköiseen havainnollistamiseen. Animoitu tussitaulu on oiva esimerkki siitä kuinka perinteinen media, tässä tapauksessa tussitaulu, on valjastettu onnistuneesti hyötykäyttöön digitaalisessa ympäristössä.

Ruutunauhoituksilla tehostettu video (*screencast-enhanced video*) sisältää suurimmaksi osaksi normaalia videota, jonka lomaan on lisätty animoituja elementtejä. Näiden elementtien avulla tallenteen tapahtumat nivoutuvat yhteen.

Konsepti-nauhoitteella (*concept screencast*) esitellään uusi konsepti. Esimerkkinä mainittakoon, että tämän opinnäytetyön fyysisen kopion liitteenä olevalta DVD:ltä löytyy konsepti-nauhoite, aiheenaan videotutoriaalien ympärille rakennettu tukiportaali.

4 VIDEOTUTORIAALIT

Katsoessani televisiosta tullutta ruuanlaitto-ohjelmaa tajusin yhtäkkiä katselevani videotutoriaalia tavallista isommalta näyttöruudulta. Siinä ammattitaitoinen kokki näyttää kädestä pitäen mitä aineksia tulee käyttää ja miten niitä pitää hyödyntää mahdollisimman hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi. Tylsät kohdat, kuten taikinan turpoaminen sekä kerman vaahdotus voidaan leikata pois autenttisuuden siitä juurikaan kärsimättä. Lähikuvia pystytään hyödyntämään tärkeiden vaiheiden korostamiseen. Edellä mainituin keinoin saadaan ohjeen sisältö tiivistettyä kattamaan paremmin ne osa-alueet, joissa ihmiset apua eniten tarvitsevat. Kuka tahansa osaa laittaa pellin uuniin ja ottaa sen pois 20 minuutin kuluttua pois, mutta kuinka moni osaa paistaa pihvin oikeaoppisesti? Yllättävän moni, kiitos yleistyneiden lifestyle-ohjelmien, jotka opettavat ihmisille elävien kuvien avulla kaikenlaista, kodin sisustamisesta aina talon rakentamiseen saakka.

Edellä mainitun kaltaiset ohjelmat eivät kuitenkaan ole ihan vielä syrjäyttäneet esimerkiksi keittiön kaapissa käden ulottuvilla olevia keittokirjoja. Nykyajan suuntaus tuntuu tosin olevan, että myös päivän reseptivinkit voidaan tarkastaa toinen toistaan

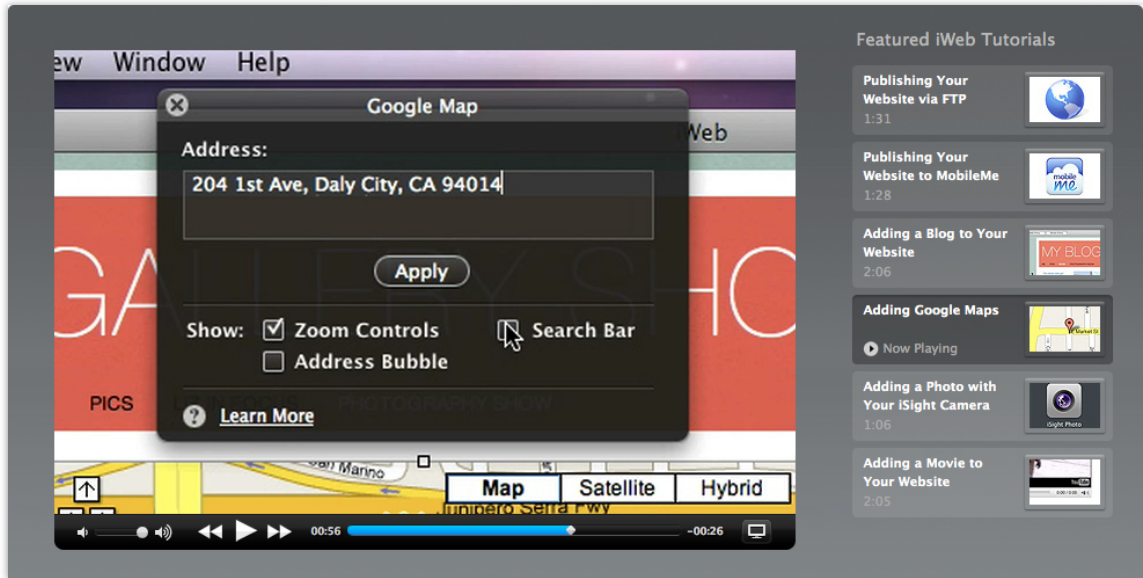
pienempien miniläppäreiden avustuksella nettiarkistojen kätköistä, muutaman klikkauksen takaa. Kirjat kuitenkin tässä yhteydessä pitänevät oman kotoisan paikkansa, ainakin siihen asti kunnes markkinoille lanseerataan jauhoisille sormille sopiva älypuhelin. Videotutoriaaleja havainnollistamisen apuna käytettäessä tuleekin tarkoin miettiä milloin niistä saadaan todellista hyötyä verrattuna perinteisempiin opetusmenetelmiin.

4.1 TUTORIAALIESIMERKKEJÄ

Tähän kappaleeseen olen kerännyt esimerkkejä mielestäni kaikin puolin erinomaisista videotutoriaaleista. Teknisen laadun lisäksi kiinnitin huomiota myös siihen, miten luontevasti videotutoriaali välineenä palvelee juuri kyseisen ohjeen käsittelemää aihepiiriä. Keskityn tässä luvussa nimenomaan yksittäisiin tutoriaaleihin.

Videotutoriaaleja kokoavia sivustoja käsittelem tarkemmin luvussa 7 Tukiportaali.

Apple on viime vuosien aikana nostettu monissa yhteyksissä edelläkävijän asemaan. iPhone on tehnyt kannettaville puhelimille saman kuin Mac aikoinaan tietokoneille. Applen kehittämä kosketusnäyttölinen älypuhelin on näyttänyt kännyköiden käyttäjille, mitä kaikkea taskuun mahtuvalla kannettavalla laitteella pystyykään tekemään. Myös videotutoriaalien saralla Apple on kunnostautunut esimerkillisesti. Applen virallisten sivujen "Find out how" -osiosta löytyvät tutoriaalit niin Mac-tietokoneen peruskäyttöön kuin iWork-ohjelmien hallintaan (Apple Inc. 2010a).



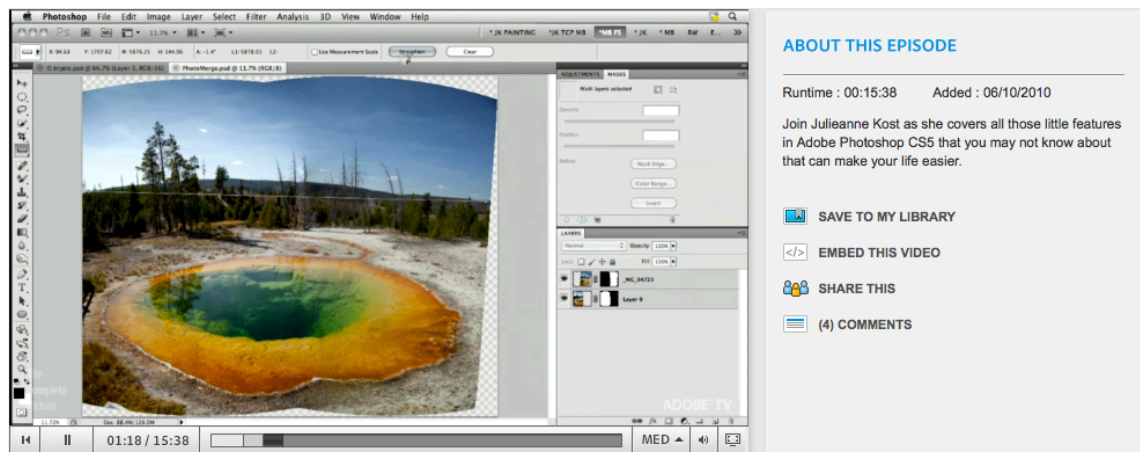
Kuva 3 Ruutukaappaus videotutorialista: Find Out How - iWeb - Adding Google Maps

Ohessa on ruutukaappaus Applen videotutorialista, jossa käyttäjää opetetaan lisäämään iWeb-ohjelmalla tehdylle sivulle Google Maps -sijaintikartta (KUVA 3). Oikealla näkyvät samaan kokonaisuuteen, tässä tapauksessa iWeb -pakettiin, kuuluvat tutorialit. (Apple Inc. 2010b.)

Applen tuottamat videotutorialit ovat kauttaaltaan selkeitä ja ne noudattelevat samaa perusrakennetta (LIITE 3). Ensin tutorialissa alustetaan käsiteltävää aihepiiriä muutamalla lauseella samaan aikaan, kun videolla näytetään lopputuloksena syntyvä tuote, esimerkin tapauksessa Google Maps -sijaintikartan sisältävä sivu. Tämän lyhyen pohjustuksen jälkeen mennään suoraan asiaan. Leikkaukset on toteutettu hienovaraisilla siirtymillä ja zoomauksilla, joista jälkimmäiset tosin ovat paikoitellen hieman turhia suurennoksen ollessa minimaalinen, esimerkiksi koko ruutu -näköymästä selaimen reunoille.

Vaikka Applen tutorialit saattavatkin näyttää hienoine efekteineen enemmänkin mainoksilta kuin ohjeilta, löytyy niistä kuitenkin käyttäjälle olennainen informaatio sopivan tiiviissä paketissa. Esimerkiksi edeltävässä ruutukaappauksessa olleen tutorialin kesto on 1:22. Tutorialleissa käytetyn kertojan ääni on miellyttävä, selkeä ja sopivan neutraali, eikä näin ollen varmasti aiheuta katsojassa negatiivisia tuntemuksia.

Adoben Creative Suiten asennusmedioiden mukana on kulkenut jo pitkään videotutoriaali-koosteita, niin sanottuja työpajoja (workshop), joissa visuaalisen alan ammattilaiset ovat kertoneet omia vinkkejään Adoben ohjelmien ja etenkin niiden uusien ominaisuuksien hyödyntämiseen. Uusimpaan Creative Suiteen pääsee nykyään tutustumaan helposti myös Adobe TV:n sivulla (Adobe Systems Incorporated 2010b).



Kuva 4 Ruutukaappaus videotutoriaalista: - Julieanne Kost - Little Known Feature Enhancements in PSCS5

Otin Adobe TV:n tarjoamista videotutoriaaleista lähempään tarkasteluun Julieanne Kostin esittelemän tutoriaalin, josta ohessa ruutukaappaus (KUVA 4). Ensimmäinen silmiinpistävä ero Applen tutoriaaliin verrattuna on heti alussa oleva sponsori-mainos. Käyttäjät saattaa hämääntyä ja luulla klikanneensa väärää linkkiä; niin hyvin omalla sivulataus-kerrallani videon alkuun lisätty mainos oli upotettu tutoriaaliympäristöön. Tutoriaalin alussa on myös lyhyt ja laadukas intro kuin tv-sarjassa ikään. (Adobe Systems Incorporated 2010a.)

Adoben lähestymistapa videotutoriaaleissa on paljon tuttavallisempi kuin Applen. Sen sijaan, että jossakin on geneerinen ääni joka selostaa ruudun tapahtumia, Adoben tutoriaalissa on ihminen, joka näyttää miten asioita kannattaa tehdä. Varsinaisen tutoriaalin alkaessa näkymä on kuin suoraan uutisstudiosta. Julieanne Kost esittelee itsensä katsoen suoraan kameraan, kertoo ytimekkäästi aiheensa ja tämän jälkeen kumartuu edessään olevan näyttönsä ääreen, jota katsojakin pääsee seuraavassa leikkauksessa tarkastelemaan (LIITE 4). Tarkoituksena esimerkin tutoriaalissa on esitellä Adobe Photoshopin vähemmän huomiota saaneita, mutta käteviä toimintoparannuksia. Tutoriaali on pitkä, kestoltaan liki 16 minuuttia. Aihe on kuitenkin

niin erilainen kuin Applen tutoriaalissa, että pituus on tässä tapauksessa perusteltua.

Kaiken kaikkiaan Adobe'n videotutoriaali on erittäin hyvin koostettu. Tutoriaalista jää vaikutelma, että Julieanne Kost käyttää ruudulla näkyvää ohjelmaa reaaliajassa ja selostaa selkeällä ja johdonmukaisella äänellä mitä tekee milloinkin. Vaikutelmaa korostaa etenkin se, että välillä leikataan ruudun tapahtumista takaisin studionäkymään, jossa Julieanne heiluu piirtopöydän kynä kädessään ilmeisen innostuneena Photoshopin ominaisuuksista. Tähän taitavien siirtymien ja korostusten avulla luotuun illuusioon normaali käyttäjä ei välttämättä edes kiinnitä huomiota ja hyvä niin.

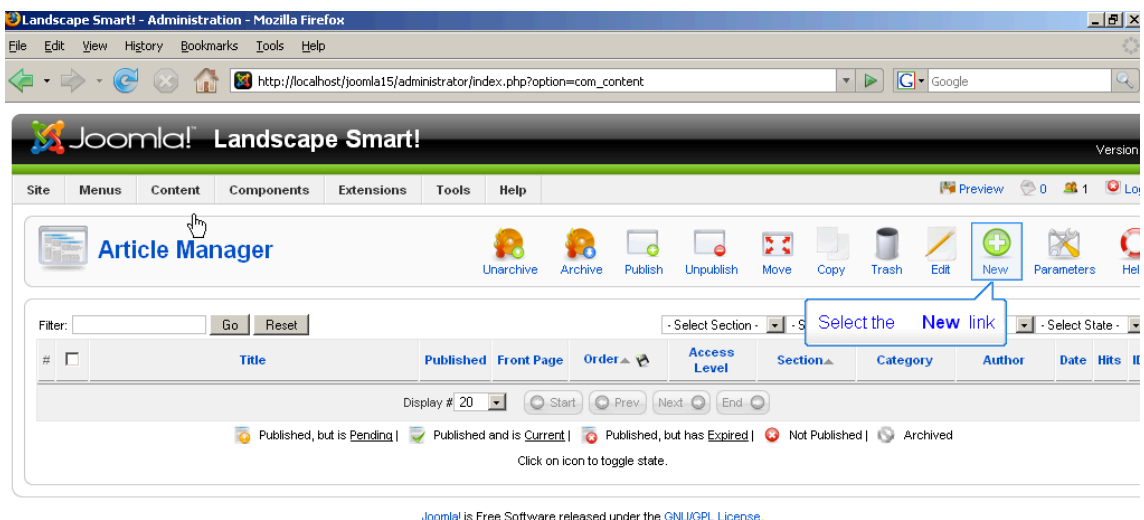
4.2 VIDEOTUTORIAALIT SISÄLLÖNHALLINTAJÄRJESTELMIEN OHJEISTUKSISSA

Sisällönhallintajärjestelmien ohjeistuksiin videotutoriaalit sopivat paremmin kuin kirjalliset oppaat, varsinaisen toiminnan tapahtuessa samassa tilassa kuin ohjeiden katselu. Käyttäjä voi halutessaan pitää näytöllään auki myös PDF-tiedostoa, jossa toiminnot on selitetty kirjallisesti staattisin havainnekuvin varustettuna. Miksi kuitenkin tyytyä vain ruudulle avattaviin, yksilotteisiin tekstitiedostoihin, kun parhaimmillaan ohjeistoista saadaan luotua vuorovaikutteisia oppimiskokemuksia?

Tietokoneiden ja internetin ollessa yhä tavallisempi osa ihmisen arkipäivää ei ole ihme, että myös yhä kasvavampi osa netin sisällöstä on tuotettu tavallisten käyttäjien toimesta. Esimerkiksi Facebookin kaltaisten yhteisöjen sisältö koostuu lähes pelkästään palveluun rekisteröityneiden jäsenien tuottamasta materiaalista. Kartoittaessani videotutoriaalien yleisyyttä ja käyttöyhteyksiä törmäsin väistämättä faktaan, etteivät myöskään ne tee poikkeusta. Suurin osa sisällönhallintajärjestelmien saloja raottavista videotutoriaaleista on nimenomaan sisällönhallintajärjestelmien käyttäjien, ei järjestelmän varsinaisten kehittäjien, tekemiä epävirallisia oppaita. Juuri epävirallisuudestaan johtuen tutoriaalien aiheet ovat hyvinkin tarkkaan rajattuja ja yksityiskohtaisia. Tästä voidaankin päätellä, että tavalliset käyttäjät ovat havainneet videotutoriaaleissa piilevän potentiaalin. He ovat halunneet jakaa omaa osaamistaan helposti lähestyttävässä muodossa myös muille samojen aiheiden parissa painiville käyttäjille.

Tarkastelin pintapuolisesti avoimen lähdekoodin sisällönhallintajärjestelmille luotuja videotutoriaaleja, jotka ovat lähellä sitä mitä opinnäytetyöni toiminnallisessa osuudessa tein. Tarkemman huomion alle otin WordPress ja Joomla -julkaisujärjestelmiä käsittelevät tutoriaalit. Olen kumpaakin järjestelmää vuosien varrella käyttänyt niin sisällön päivityksessä kuin myös sivustojen teknisessä koostamisessa. Erityistä huomiota kiinnitin tutoriaaleissa käytettyihin korostuskeinoihin ja aiheiden käsittelyn yksityiskohtaisuuteen.

Joomlan virallisten sivujen kautta löytyi sisällönhallintajärjestelmän nopeaan käyttöönottoon opastavia videotutoriaaleja, jotka on luotu käyttäen Adoben Captivate 3 -ohjelmaa. Tutoriaaleissa ei ole ollenkaan ruudun tapahtumia selostavaa ääntä vaan tämä on korvattu tekstilaatikoilla sekä äärimmäisen raastavilla äänitesteillä, jotka eivät hetkittäin vastaa ruudun tapahtumia. Tekstilaatikat toimivat joten kuten selostuksen korvikkeena silloin, kun ne ilmaantuvat muuten staattisen kuvan päälle. Jos ne ovat jo valmiina ruudulla näkymän vaihtuessa, jäävät ne erittäin vähäiselle huomiolle, mikäli katsoja niitä edes huomaa. Joomlan hallintanäkymässä on nimittäin jo valmiiksi niin paljon elementtejä, että esimerkkitutoriaalissa käytetyt tekstilaatikat hukkuvat sekamelskaan. (KUVA 5). (Casha.)



Kuva 5 Ruutukaappaus videotutorialista: Michael Casha – Sections, Categories and Articles

WordPress Training -sivustolta löytyy Kirk Biglionen tekemiä videoita, jotka opastavat WordPress-järjestelmän käytössä (Oxford Media Works 2010). Videoiden alussa Biglione kartoittaa perinpohjaisesti mitä videossa kerrotaan. Esimerkiksi WordPressin

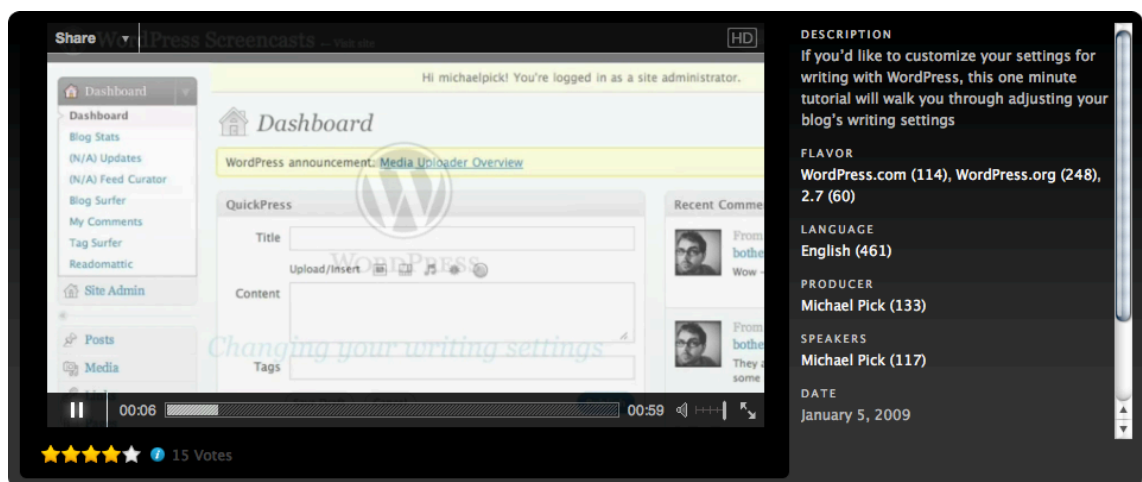
yleisiä asetuksia käsittelevässä tutoriaalissa (Oxford Media Works 2009) jo pelkästään intro aiheeseen kestää puolitoista minuuttia, joka ainakin omasta mielestäni tuntuu pitkälti turhalta jaarittelulta (KUVA 6). Intron sisällön olisi voinut aivan hyvin sisällyttää esimerkiksi sivulta löytyvään kirjalliseen infoon. Osaa Biglioneen tutoriaaleista tuntuu muutenkin vaivaavan se, että suurin osa tutoriaalista on staattista kuvaa, kun hän kertoo perinpohjaisesti mitä eri nappulat tekevät ja mitä kenttiin pitää kirjoittaa.

Videotutoriaaloin olennaisin, liikkuva kuva, ei näissä yhteyksissä pääse

kovinkaan paljoa loistamaan. Jos käyttäjän pääsy ääneen on jostain syystä estetty ei hän hyödy videoista juuri lainkaan. Mikäli pitkä johdanto koetaan käyttäjän kannalta tarpeelliseksi olisi asiaa voitu lähestyä samaan tapaan kuin Adoben tutoriaalissa, jossa johdannon ajan näytetään videokuvaa tutoriaaloin esittelijästä. Nyt mustan ruudun tuijottelu ei ainakaan edesauta käyttäjän mielenkiinnon ylläpitoa seuraavan runsaan 10 minuutin ajan.



Kuva 6: Ruutukaappaus videotutoriaalista: Kirk Biglione – Configuring WordPress settings



Kuva 7 Ruutukaappaus videotutoriaalista: WordPress.tv

WordPress.tv-osoitteesta löytyy Biglioneen videotutoriaaleja astetta virallisempia WordPress-tutoriaaleja (Automattic Inc. 2010). Sivustolta löytyy myös mainosmateriaalia

ruutunauhoitteita, jotka esittelevät esimerkiksi iPhoneen saatavilla olevaa WordPress -ohjelmaa. Sivuston tutoriaalit miellyttävät omaa silmää ollessaan edellisen kappaleen esimerkkejä ammattimaisemman näköisiä. Niissä on korostuskeinona käytetty zoomausta sivun eri osioihin. Vaarana tällaisissa ruudun osaotoksissa tietenkin on, ettei videon katsoja välttämättä hahmota tällöin kokonaisuutta, eli mistä kohti ruutua kyseiset valinnat löytyvät. Osa tutoriaaleista on saatavana jopa HD-laatusina ja yllättävää onkin, että ne latautuvat nopeasti jopa hitaammalla nettiyhteydellä. Laadukkuudesta on hyötyä etenkin jos videon haluaa suurentaa koko ruudun kokoiseksi, jolloin yksityiskohdat tulevat paremmin esiin. WordPress.tv:n videoiden yhteyteen on sisällytetty myös lisätietoa videosta, kuten kieli, kertojan nimi ja mahdollisuus arvosteluun (KUVA 7).

4.3 HYÖDYT JA HAASTEET

Oppimismateriaalin tuotanto on aina aikaa vievää, oli kyseessä sitten verkkomateriaali tai perinteinen painotuote. Verkkoon tuotettujen materiaalien etuna on kuitenkin, että käyttäjä voi perehtyä niihin kerta toisensa jälkeen ja niiden päivittäminen on oppimisympäristön ylläpitäjälle helppoa. Verkkomateriaaleihin käyttäjä lisäksi pääsee käsiksi mistä tahansa, mihin aikaan tahansa, jopa silloin kun asiakastuki ei ole langan toisessa päässä vastaanottamassa puhelua. Niiden käyttöönotto ei vaadi matkustelua ja luontoa säästetään myös materiaalien tulostuskustannusten verran.

Verkkomateriaalit sekä niiden käyttöyhteys tulee kuitenkin suunnitella hyvin ja käyttäjän lähtökohtia ajatellen, että ne tukisivat oppijan kehitystä mahdollisimman tehokkaasti. (Kuhlmann 2010.)

5 MULTIMEDIASUUNNITTELU

Videotutoriaalit ovat oppimisen tukena saaneet kunnolla tuulta alleen vasta tarvittavan screencasting-tekniikan kehittymisen myötä. Ne pohjaavat kuitenkin samoihin oppeihin kuin ensimmäiset tietokonepohjaiset oppimismenetelmät (Computer based training, CBT niin sanottu e-oppiminen). Tässä luvussa käsittelem multimediasuunnittelun kantavia periaatteita.

5.1 ONNISTUNEEN MULTIMEDIASUUNNITTELUN PERIAATTEET

Kognitiiviseen psykologiaan perehtyneet professorit Richard E. Mayer ja Roxana Moreno lähtevät multimediaoppimista käsittelevässä tutkimuksessaan liikkeelle siitä, että multimediasuunnittelun pohjana täytyy olla tutkimustietoa siitä, miten oppilaat oppivat, jotta oppiminen olisi mahdollisimman tehokasta. Tekemiensä tutkimusten perusteella he ovat listanneet viisi periaatetta, jotka otetaan huomioon onnistuneessa multimediasuunnittelussa. Nämä viisi huomion arvoista seikkaa ovat **viestinnän monikanavaisuus, viestinnän samanaikaisuus, valikoiva tarkkaavaisuus, yksilölliset erot oppijoissa ja koherenssi.** (Mayer & Moreno 1998.)

Monikanavaisuuden periaatteella tarkoitetaan sitä, että on parempi selittää opetettava asia sekä sanoin että kuvin kuin pelkästään turvautumalla yksinomaan kirjalliseen ilmaisuun. Samanaikaisuuden periaatteen mukaan nämä sanat ja kuvat tulisi esittää yhtäaikaaisesti niin, että teksti vastaa kuvaa ja kuva tekstiä. Valikoivan tarkkaavaisuuden periaatteella tarkoitetaan sitä, että kuvan yhteydessä esitettävien ohjeistusten tulee olla mieluummin puhuttua kerrontaa kuin visuaalista tekstiä. Tämä perustuu siihen, että ihminen prosessoi saamaansa tietoa kahden kanavan, visuaalisen ja verbaalisen, kautta. Tutkimusten mukaan kuvan yhteydessä esitettävä teksti voi ylikuormittaa vastaanottajan visuaalista prosessointijärjestelmää, kun taas puhuttu kerronta menee visuaalisesta kanavasta erillään olevaan verbaaliseen prosessointikanavaan. (Mayer & Moreno 1998.)

Myös oppijoiden yksilölliset erot tulee ottaa huomioon multimediasuunnittelussa; toiset saattavat tietää aiheesta jo etukäteen, kun taas toisille aihe on kokonaan uusi. Tutkimuksissa onkin tullut ilmi, että ne oppijat joilla on jonkinlaista esitietoa, muodostavat opetuksen aikana mielessään omia kuviaan ja kaavioitaan, joten heille asioiden visuaalinen havainnollistaminen ei ole välttämätöntä. On myös osoitettu, että ne joilla on hyvä avaruudellinen hahmotuskyky pystyvät pitämään visuaalisia ärsykeitä pidempään työmuistissaan ja näin ollen hyötyvät eniten multimedian tarjoamista mahdollisuuksista. (Mayer & Moreno 1998.)

Koherenssi-periaate tuntuu kaikessa yksinkertaisuudessaan melko rationaaliselta: oppimateriaaliin kannattaa sisällyttää vain se kaikkein olennaisin tieto oppimisen

tehostamiseksi. Periaatteen ovat kuitenkin kyseenalaistaneet Muller, Kester ja Sharma vuonna 2008 julkaistussa raportissaan. Julkaisussaan he kertovat tutkimustuloksistaan, jotka puhuvat sen puolesta, että ylimääräisestä tiedosta ei ole haittaa oppimisprosessissa, kunhan se on vain riittävän mielenkiintoista. (Muller, Kester & Sharma 2008.)

5.2 PERIAATTEET SISÄLLÖNHALLINTAJÄRJESTELMÄN OHJEISTUKSESSA

Videotutoriaaleja sisällönhallintajärjestelmälle laatiessa korostuvat muun muassa oppijoiden yksilölliset erot. Käyttäjien joukossa on niitä, jotka ovat käyttäneet erilaisia sisällönhallintajärjestelmiä. He eivät välttämättä tarvitse edes sivuston julkaisun yhteydessä erillistä käyttökoulutusta vaan käyttäjätunnukset järjestelmään riittävät ja loppu hoituukin päättelyn ja kirjallisten ohjeiden avulla. Suurin osa järjestelmiin perusteellisemmin perehdytettävistä on kuitenkin niitä, jotka eivät välttämättä edes tarkkaan ottaen tiedä mitä webselaimella tarkoitetaan. Internethän avataan sinistä E:tä klikkaamalla ja se on kaikki mitä heidän on tähän asti tarvinnut tietää. Ei ole siis mitään syytä pelätä, että jonkin asian havainnollistaa liian yksityiskohtaisesti. Ne käyttäjät, joille asiat ovat jo itsestään selviä eivät muutenkaan ole laadittavien tutoriaalien varsinaista kohderyhmää, koska kaikkienensa SiteUpdate-järjestelmä on melko helppokäyttöinen ja looginen henkilölle, joka on tottunut käyttämään internetiä ja sen tarjoamia palveluja.

Kaikki muut Mayerin ja Morenon listaamat multim mediasuunnittelun periaatteet toteutuvat videotutoriaaleissa kuin itsestään; opetus on monikanavaista, samanaikaista ja kerronta tapahtuu verbaalisesti ylikuormittamatta oppijan visuaalista prosessointijärjestelmää.

Videotutoriaaleihin saa helposti lisättyä interaktiivisuutta, laittamalla videon lomaan linkitettyjä alueita. Esimerkiksi YouTubessa videon loputtua tulee muutama vaihtuva linkki videoihin, joista juuri päättyneen leikkeen katsoja voisi olla kiinnostunut. Tätä voitaisiin hyödyntää myös SiteUpdate-videotutoriaalit kokoavassa portaalissa. Jos käyttäjä on juuri katsonut videon kuvan lisäyksestä palvelimelle, ehkä hän haluaisi seuraavaksi katsoa myös ohjeistuksen kuvan lisäämisestä varsinaiselle sivulle muun sisällön yhteyteen. Näiden linkkien tarjoaminen videoiden yhteydessä helpottaa

ohjeiden käyttöä poistaen tarpeen hyppiä sivulta toiselle ja takaisin hakuja tehdessään.

Kaikista paras vaihtoehto olisi tietenkin jos käyttäjä pystyisi tekemään valintoja siitä millaisia ohjeita juuri hän haluaa tarkastella rastittamalla kyllä/ei -väittämiä. Esimerkiksi jos käyttäjä ei ole vielä lisännyt haluamaansa kuvaa järjestelmään ja haluaa sellaisen lisätä myös sisältösivulle, hänelle näytettäisiin video, jossa demonstroidaan ensin miten kuva lisätään järjestelmään ja sitten miten samainen kuva lisätään sivulle. Tämän tapainen vuorovaikutteisuus vaatisi kuitenkin lisätutkimuksia ja selvitystä siitä onko edellä mainitun kaltaista toimintoa edes mahdollista toteuttaa taloudellisesti, esimerkiksi yhdistelemällä pienempiä tutoriaalikokonaisuuksia toisiinsa ilman, että niistä tehdään joka kerta kokonaan uusi videoleike. Käyttäjän kannalta kätevää olisi myös jos videoleikkeitä pystyisi keräämään ikään kuin "ostoskoriin". Tällaiseen koriin voisi esimerkiksi lisätä videoita, joiden aihepiiriin käyttäjä haluaa tutustua, muttei vielä syystä tai toisesta ole ennättänyt. Tai käyttäjä voisi halutessaan lisätä koriinsa omasta mielestään tärkeimpiä leikkeitä ja jakaa tätä kautta syntyneen niin sanotun soittolistan (*playlist*) vaikkapa uudelle kollegalle, jolle järjestelmän käyttö ei ole vielä tuttua.

Videotutoriaalien laadinnassa tulee ottaa ainakin jollain tasolla huomioon myös käyttäjän erityistarpeet ja -toiveet. Joku haluaa katsoa videon ilman selostusta, kun toinen saattaa kuunnella pelkästään tutoriaalin audioraitaa tehdessään asioita kerronnan mukaan omalla näytöllään. Tutoriaalin eri osasia koostaessa onkin siis paikallaan välillä miettiä toimitisiko video myös ilman ääntä ja ääni ilman videota. Mahdollistahan olisi myös tehdä videotutoriaalista kaksi erilaista versiota: yksi äänen ja yksi asianmukaisen tekstityksen kanssa.

6 VIDEOTUTORIAALIEN TEKOPROSESSI

Opinnäytetyöni varsinaisessa toiminnallisessa osiossa lähdin työstämään SiteUpdate-sisällönhallintajärjestelmän ohjeistoa videotutoriaali-muotoiseksi. Tässä luvussa kuvaan videotutoriaalien tekoprosessin eri vaiheita ja niiden aikana heränneitä ajatuksia sekä hyväksi koettuja toimintatapoja.

6.1 LÄHTÖKOHDAT

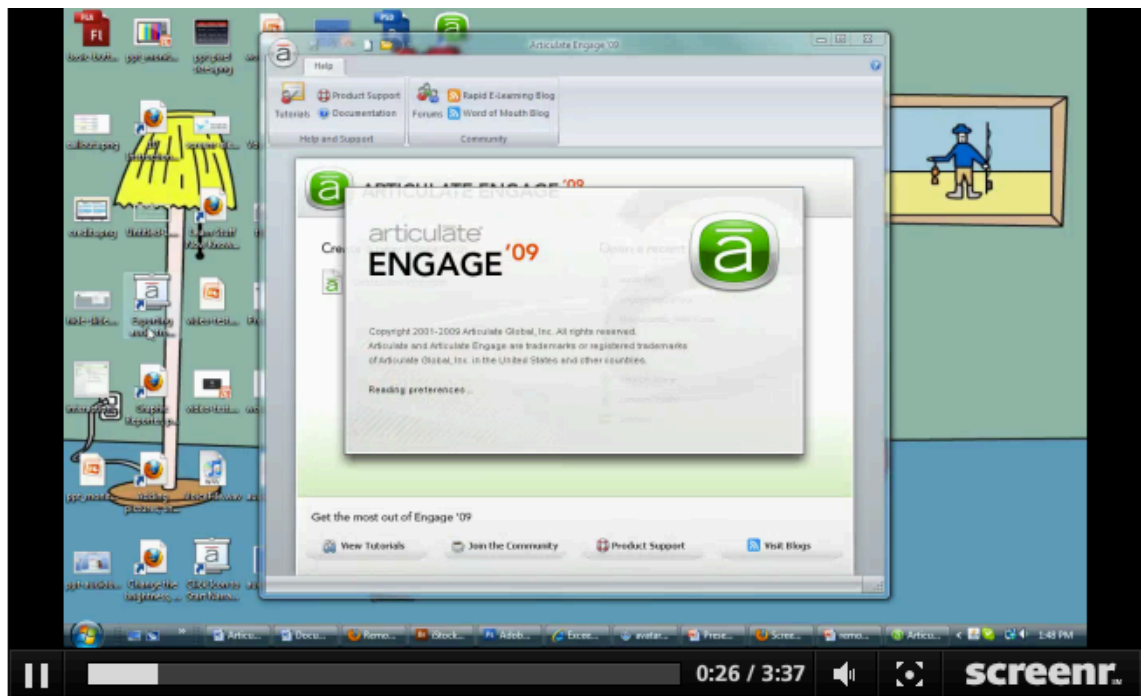
Kirjallinen SiteUpdate-manuaali sisältää 20 sivua tekstiä ja ruutukaappauksia kattaen SiteUpdaten perustoiminnallisuudet sisällön päivityksestä käyttäjähallintaan. Tämän lisäksi käytössä on myös erillisiä, tiettyjen moduulien käyttöön keskittyneitä manuaaleja. Vuosien varrella olen pitänyt lukuisia SiteUpdaten käyttöönotto-opastuksia, lähes jokapäiväisestä puhelinneuvonnasta puhumattakaan. Näiden tilanteiden perusteella olen saanut melko kattavan kuvan siitä, mikä järjestelmän käytössä on yleisesti asiakkaiden mielestä helppoa ja mikä vaikeaa. Olenkin tutoriaalien laatimisessa ottanut huomioon etenkin huomaamani hankaluudet ja pyrkinyt ohjeissa selventämään eritoten järjestelmän käyttölogiikkaa, joka saattaa ilman opastusta vaikuttaa monimutkaiselta.

Aloitin prosessin perehtymällä tarkasti SiteUpdaten olemassa oleviin ohjeistuksiin sekä selaamalla netistä löytyviä vinkkejä videotutoriaalien laadintaan. Huomasin myös ottaneeni tavaksi kirjoittaa silloin tällöin post-it -lapuille yksittäisiä huomioita järjestelmän käyttöön liittyen, joiden arvelin olevan hyödyllisiä tutoriaalien työstössä.

Tein opinnäytetyö-projektin alussa päätöksen, että spiikkaisin tutoriaalit ainakin alussa omalla äänelläni ja audionauhoitukset tekisin omalla laitteistollani. Sitefactoryn yhteistyökumppanien kautta olisi ollut myös mahdollista nauhoittaa videotutoriaalien käsikirjoitetut spiikit asianmukaisessa äänitysstudioissa, ammattilais-spiikkareiden avustuksella, mutta en tämän projektin puitteissa lähtenyt hyödyntämään tarjoutunutta tilaisuutta. Syynä tähän oli se, että koin videotutoriaalien koostamisen ja päivittämisen olevan alkuvaiheessa paljon helpompaa, kun koostettava materiaali ei ole riippuvainen tietystä äänestä tai äänitysympäristöstä. Ratkaisu osoittautuikin käytännössä hyväksi, koska etenkin nauhoitusten työstövaiheessa kertaalleen käsikirjoitettuihin spiikkeihin tuli tuon tuosta pieniä, mutta hyvin olennaisia muutoksia.

Hyvä videotutoriaali vaatii etukäteissuunnittelua ja valmistelua. Kuka tahansa pystyy asentamaan koneelleen ruutunauhoitus-ohjelman ja ryhtyä intoa puhkuen tuottamaan tutoriaaleja. Tutoriaalien katsojakunta jää kuitenkin melko suppeaksi mikäli tietyt perusasiat eivät ole kunnossa. 15 vuoden kokemuksen koulutusosalta kerännyt Tom Kuhlmann on tuottanut tuhansia tunteja e-oppimis -materiaalia. Hän on julkaissut blogissaan perinpohjaisen artikkelin siitä, mitä asioita kannattaa ottaa huomioon

ruutunauhoitteiden laadinnassa. Artikkelin lopusta löytyy tiivistelmän omaisesti esimerkkivideot hyvästä ja huonosta videotutoriaalista. (Kuhlmann 2009.)



Kuva 8 Ruutukaappaus videotutoriaalista

Kuhlmannin huono tutoriaali -esimerkki havainnollistaa hyvin miten esimerkiksi ruudulla näkyvät ylimääräiset asiat vaikuttavat tutoriaalin laadusta ja esittelijän ammattimaisuudesta muodostuvaan mielikuvaan. Esimerkissä asiat ovat tutoriaalin uskottavuuden kannalta pielessä jo ennen kuin varsinainen video on edes lähtenyt bufferoitumaan. Kyseisen videotutoriaalin on nimittäin tehnyt anonyymi viikatemies, eikä videon kuvauksesta käy ilmi mitä video tulee käsittelemään (KUVA 8). Videon aikana vaivaantuneisuuden tunne on varmasti molemminpuolinen ohjelmien avautumista odotellessa tai kun tutoriaalin tekijä yhtäkkiä huomaa, että asia joka tehtiin olikin juuri se väärä. Oikeassa elämässä harmittavan usein tapahtuvat demoeffektit eivät kuulu ruutunauhoitteisiin. Tällaisten sinänsä pienten asioiden kertymästä syntyy katsojalle hyvin nopeasti vaikutelma, että tutoriaali on ajanhukkaa, eikä sitä kannata katsoa yhtään pidemmälle.

Onnistuneessa tutoriaalissa häiriötekijät on karsittu minimiin: äänenlaatu on hyvä,

koneen työpöytä siivottu, tehtäväpalkki piilotettu näkyvistä ja tarvittavat ohjelmat sekä tiedostot valmisteltu taustalle odottamaan omaa käsittelyvuoroaan. Hyvässä tutoriaalissa normaalin käyttäjän ei oikeastaan edes pidä kiinnittää huomiota näihin seikkoihin, vaan hän voi keskittyä vaivattomasti uuden oppimiseen.

ShowMeDo-palvelu kokoaa sivustolleen käyttäjiensä laatimia videotutoriaaleja. Sivuston omasta tietopankista löytyy muun muassa ohjeisto siihen miten tehdä tutoriaali, joka voidaan lisätä ShowMeDo-palveluun. Vaikka ohjeisto on laadittu nimenomaan ShowMeDo-palveluun lisättävää materiaalia silmällä pitäen, ovat sen peruseriaatteet hyvin sovellettavissa myös minkä tahansa muunkin videotutoriaalitekoon riippumatta sen lopullisesta julkaisualustasta. Seuraavassa lyhyesti tiivistettynä artikkelin tärkeimmät vinkit. (ShowMeDo 2010).

1. Lähtökohdat kuntoon:
Mitä varten videotutoriaali tehdään?
Mikä käyttöjärjestelmä käytössä? (Windows, Mac OS X, Linux?)
Mikä ohjelma?
2. Käsikirjoita ohjeet
3. Lue ohjeet ääneen: jos yksittäiseksi videoksi kaavaillun kesto on yli 10 minuuttia tiivistä kerrontaa tai leikkaa ohjeet useammaksi videoksi
4. Nauhoita videotutoriaalit käyttäen valitsemaasi ohjelmaa
 - Esittele itsesi ja videon aihe
 - Puhu selvästi ja ymmärrettävästi
(nauhoita ja kuuntele omaa puhettasi, harjoittele)
5. Editoi video sopivaan muotoon
6. Julkaise video

6.2 TEKNIikka

Videotutoriaalien koostamisessa käytin omaa kannettavaa tietokonettani (Macbook Pro) ja audion tallentamisesta piti huolen usb-väylän kautta toimiva mikrofoni (Blue - Snowball). Nämä tekniset valinnat saneli pitkälti se, että ne olivat käytössäni jo valmiiksi ja soveltuivat teknisiltä ominaisuuksiltaan riittävän hyvien videotutoriaalien työstöprosessiin. Ruutunauhoitus-ohjelmista ei itselläni kuitenkaan ollut aiempaa

kokemusta, joten käytin runsaasti aikaa erilaisten vaihtoehtojen kartoittamiseen.

Valitessani ohjelmaa, jolla videotutoriaalit tulisin toteuttamaan painotin keskeisimpiä ominaisuuksia, joita havainnollistamisessa tarvitsin. Videotutoriaalien tekoa varten tarvittiin siis ohjelma, joka osaa nauhoittaa näytöllä tapahtuvia toimintoja ilman häiriöitä. Lisäksi ohjelmassa tulisi olla mahdollisuus muokata videota katsojan kannalta havainnollisemmaksi, esimerkiksi painottamalla valittuja kohtia visuaalisilla korostuksilla. Lähes välttämättömyys oli, että ohjelmassa pystyy tekemään samalla myös audion tallennuksen. Käyttöjärjestelmällä ei ollut valinnassani niin suurta merkitystä, koska käytössäni olisi ollut tarvittaessa Macin rinnalla myös Windows-käyttöjärjestelmällä varustettu tietokone.

En ryhtynyt aktiivisesti testaamaan kaikkia löytämiäni videotutoriaali-ohjelmistoja, vaan tukeuduin valinnassa myös pitkälti olemassa oleviin käyttäjäkokemuksiin. Aloittaessani varsinaisen etsinnän törmäsin sosiaaliseen mediaan keskittyvällä Mashable-sivustolla julkaistuun artikkeliin, jossa esitellään lyhyesti kaksitoista videotutoriaalien tekemiseen soveltuvaa ohjelmaa (Aune 2008). Kyseisen artikkelin pohjalta aloitin tekemään alustavaa kartoitusta. Myös Wikipediasta löytyy tutustumisen arvoinen, erittäin kattava ja ominaisuusvertailuilla varustettu lista ruutunauhoitus-ohjelmista (Wikipedia 2010e). Kävin läpi suositelluimpien ohjelmien ominaisuudet ja vertasin niitä Sitefactoryn tarpeisiin sekä omiin teknisiin taitoihini sopivimman välineen löytämiseksi. Seuraavissa kappaleissa kerron lyhyesti ohjelmista, joiden välillä valintaani tein.

Camstudio on vuonna 2001 julkaistu, alun perin avoimen lähdekoodin piiriin kuulunut ohjelma, jolla voi yksittäisten ruutukaappausten oton lisäksi myös nauhoittaa ruudun tapahtumia (CamStudio.org 2009). Keskustelufoorumeilla käydyissä keskusteluissa monet ylistävät ohjelmaa maasta taivaisiin ja kehottavat käyttämään sitä kaupallisten ohjelmien sijaan. Sen tunnettuudesta kertoi itselleni paljon se, että ensimmäinen ruutunauhoitus-ohjelma, jonka tietoteknisesti orientoitunut avopuolisoni pystyi hetken muistelun jälkeen nimeltä mainitsemaan oli nimenomaan Camstudio.

Camtasia on Techsmithin kehittämä ohjelma, jonka lisenssi maksaa 299 dollaria. Esittelysivulla kyseisen ohjelman tärkeimmiksi ominaisuuksiksi luetaan kattavat jälkieditointi-mahdollisuudet ja tehtyjen ruutunauhoitteiden helppo jakaminen

esimerkiksi suoraan YouTubeen. Camtasia käyttäjiin kuuluvat ohjelman oman sivuston mukaan muun muassa Google ja IBM. Ohjelmasta on olemassa Windows-version ohella myös Macille optimoitu asennuspaketti. Hinnaltaan Mac-versio on 200 dollaria halvempi ja kuten sen perusteella arvata saattaa on versio myös ominaisuuksiltaan vaatimattomampi. (TechSmith 2010.)

Adoben Captivate taas on hinnaltaan omaa luokkaansa lisenssin maksaessa 799 dollaria. Hinnalle vastinetta tarjoavat Captivaten edistyneet työkalut, joiden avulla esimerkiksi yritysilmeen säilyttäminen ruutunauhoituksesta toiseen on tehty helpoksi. Yhteensopivuus Adoben muiden ohjelmien kanssa on tietenkin myös selkeä etu. Adobe itse asiassa esittelee sivustollaan myös Adobe eLearning Suite –nimistä tuoteperhettä, johon Captivaten lisäksi kuuluu muun muassa Flash, Dreamweaver, Photoshop ja Soundbooth. (Adobe Systems Incorporated 2010).

Jos haluaa tehdä videotutoriaalinsa mahdollisimman helposti löytyy netistä tänä päivänä useita sosiaalisia medioita hyödyntäviä vaihtoehtoja. Näiden avulla varsinaisen videon taltioinnin jälkeen tutoriaalın pystyy nappulaa painamalla lisäämään YouTubeen, Facebookiin tai vastaavaan mediaan, josta sen saa käyttöönsä joko valikoitu joukko tai kaikki palvelun käyttäjät. Tällaisia ohjelmia ovat muun muassa Screenr (<http://screenr.com/>) ja Jing (<http://www.techsmith.com/jing/>). Sitefactoryn tapauksessa SiteUpdate-sisällönhallintajärjestelmä on kuitenkin lähdekoodiltaan suljettu, eikä näin ollen esimerkiksi järjestelmän kirjallisia ohjeistuksiakaan ole yleisessä jakelussa yrityksen omalla verkkosivulla. Tästä syystä myös videotutoriaalit tulevat olemaan vain todennettujen asiakkaiden saatavissa, joten edellä mainitun kaltaisia ohjelmia en voinut kovinkaan tehokkaasti hyödyntää tämän projektin aikana.

Ominaisuuksiltaan edellä mainitut ohjelmat eivät eroa toisistaan kovinkaan paljoa niiden toimintojen kohdalla, joita todella tarvitsin tutoriaalien toteuttamista varten. Joitakin eroja kuitenkin löytyi. Ilmaisen Camstudion selkeänä puutteena oli, ettei ohjelmassa pystynyt editoimaan nauhoitettuja videoita. Pitkällä tähtäimellä kannattaa käyttöön ottaa mieluiten ohjelma, josta tämä mahdollisuus sisäänrakennettuna löytyy. Tutoriaalien päivittäminen onnistuu tällöin paljon helpommin kuin hyppimällä ohjelmasta toiseen.

Muutamaa ohjelmaa testattuani, omaan käyttöni valikoitu "ammattimaiseksi screencasting studioksi" itseään mainostava ScreenFlow (Telestream, Inc. 2010). Kyseisessä ohjelmassa itseäni vetosi erityisesti sen yksinkertainen käyttöliittymä, joka piti sisällään juuri tarvitsemani ominaisuudet. Olen opintojeni aikana opetellut muun muassa Final Cut -videoeditointiohjelmiston käyttöä ja ScreenFlow'n käytössä havaitsinkin paljon yhtäläisyyksiä. Etenkin aikajana-työskentely (LIITE 5) muistutti hyvin pitkälti Final Cutissa omaksumaani toimintatapaa. Muissa testaamissani ohjelmissa, kuten Camtasiassa, mainostettuja ominaisuuksia oli paljon ja ne oli sijoitettu ruutuaan omiin tottumuksiini nähden epäloogisesti. Näin ollen ohjelman käytön kynnyks oli jo alussa korkealla. Valitsin tässä yhteydessä luontevasti mieluummin sellaisen ohjelman, jonka käyttöä varten en joutunut lukemaan erillisiä ohjeita. Niin ironista kuin se opinnäytetyöni aihetta ajatellen onkin.

6.3 KÄSIKIRJOITUS

Aloitin videotutoriaalien varsinaisen työstämisen tekemällä otsikkolistauksen kattaen aiheet, jotka ohjeiston kannattaisi ensimmäisessä vaiheessa sisältää (LIITE 6). Pysin myös muokkaamaan ohjeiden otsikoita hieman helpommin ymmärrettävään muotoon. Esimerkiksi otsikko "sivurakenteen hallinta" kertoo peruskäyttäjälle enemmän kuin kirjallisessa ohjeistuksessa käytössä ollut moduulin nimi "Sitemap". Myöhemmässä vaiheessa edellä mainittu aiheistus osoittautui kuitenkin liian laajaksi toteuttaa kokonaisuudessaan tämän opinnäytetyö-projektin puitteissa.

Aihepiirien kartoituksen jälkeen puhuin nauhoittaen listaamani toiminnallisuudet läpi kerraten niiden yksityiskohdat itselleni. Samalla kartoitin mitkä toiminnallisuudet ovat peruskäyttäjälle kaikkein tärkeimpiä ja mitä järjestelmän tarjoamia ominaisuuksia käytän harvoin itsekään. Näiden audionauhoitusten perusteella hahmottelin alustavat käsikirjoitukset ja spiikit, joiden perusteella videoiden koostaminen olisi helpompaa. Tärkeänä ohjenuorana spiikkien laatimisessa toimi Jon Udellin toteamus:

"The "aha" moment, if there is one, speaks for itself. When the ape can see that termite stick bristling with ants, there is no need for someone to say:

"This is a really cool benefit."

It's just obvious."

- Jon Udell, 2007

6.4 NAUHOITUS

Seuraavassa olen avannut tarkemmin omaa työskentelytapaa, joka nauhoitusprosessin aikana muotoutui omien kokeilujeni pohjalta ja osin myös netistä lukemieni vinkkien perusteella.

Ideaalitilanteessahan sanavalmis tutoriaalitekijä nauhoittaisi käsikirjoitetut tutoriaalit yhdellä otolla ilman tarvetta suuremmalla jälkityöstölle. Omalla kohdallani tällainen toimintamalli ei kuitenkaan osoittautunut kovinkaan hedelmälliseksi. Pois leikattavia "hmmm.." ja "ei tän näin pitänyt mennä" -tuokioita oli tällaisissa "vapaasti puhutuissa" -nauhoitustesteissä enemmän kuin käyttökelpoista materiaalia.

Päädyin lukuisten kokeilujen jälkeen nauhoittamaan ensin käsikirjoittamani spiikit ja sen jälkeen ruudun toiminnot nauhoittamaan spiikkiä kuunnellen. Aikaa tällaisella toimintatavalla kuluu näennäisesti puolet enemmän, mutta toisaalta jälkieditoinnin osalta säästetty aika ja vaiva korvaavat ennen pitkää materiaalin varsinaiseen nauhoitukseen käytetyn ajan.

Ennen nauhoitusta raivasin työtilastani mahdolliset häiriötekijät; tikittävän kellon ja paperivuoret pöydältä. Kännykän laitoin äänettömään tilaan ja suljin koneeltani pikaviestimet ja sähköpostiohjelmat, jotka saattaisivat nauhoituksen aikana hyppiä ruudulle. Vesipullon pidin käden ulottuvilla spiikkejä valmistellessani. Tämän jälkeen tarkastin, että kaikki nauhoituksessa tarvittava on valmiina. Näihin kuuluivat muun muassa esimerkkisisällöt, jos nauhoitettavan demonstraation aihepiiri sellaista vaati. Hyvinkin valmistelluista nauhoitustilanteista voi kuitenkin muodostua helposti turhauttavia, jos pienet yksityiskohdat unohtuvat ja ne huomaa vasta editointivaiheessa. Monien epäonnistuneiden nauhoitusten jälkeen ryhdyin kokoamaan oman työskentelyni epäkohtia "tarkastuslistalle" (LIITE 17), jota ryhdyin käymään läpi systemaattisesti aina aloittaessani uuden nauhoituksen.

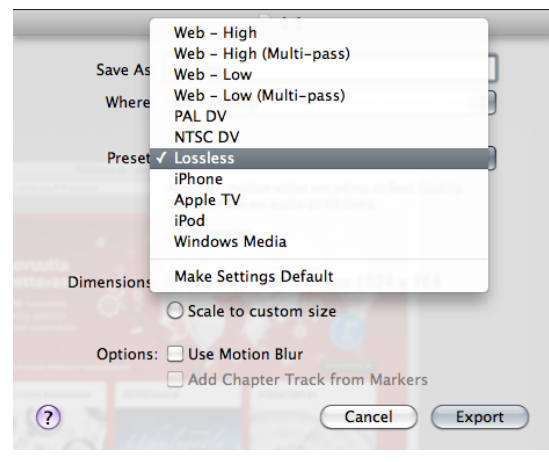
6.5 MATERIAALIN KOOSTAMINEN JA EDITOINTI

Kun olin saanut tutoriaalien spiikit ja nauhoitukset tehtyä, lähdin yhdistämään näitä ScreenFlowssa samalle aikajanelle. Tämän vaiheen tarkoituksena oli kohdistaa kuva vastaamaan ääntä. Jos jossain kohdassa äänen ja kuvan suhteessa oli heittoa ratkaisin

tämän tiivistämällä tai jatkamalla videota kohtaan sopivalla tavalla. Myös leikkausten käyttö helpotti erilaisten materiaalien yhdistämistä (LIITE 7: kuva 6).

Korostuskeinona hyödynsin näytön osasuurennoksia (LIITE 7: kuva 2), joita pyrin selkeyden vuoksi käyttämään enimmillään muutaman videotutoriaalissa. Käytin aluksi enemmän aikaa ensimmäisten videotutoriaalien työstöön, kunnes olin tyytyväinen näkemääni. Otin näiden pohjalta talteen siirtymien pituudet ja efektien asetukset säilyttääkseni yhtenäisen linjan myös seuraavissa videoissa. Tallennusten tekeminen tasaisin väliajoin kannattaa muistaa myös, ettei yksi hyvin ajoitettu ohjelman kaatuminen hävitä puolen tunnin työtä. Itselleni tällainen valitettava tapaturma on tapahtunut ScreenFlow'n kanssa onneksi vain yhden kerran.

ScreenFlow'n videon vienti-asetuksista löytyy yksitoista ennalta määriteltyä asetusta eri käyttötarkoituksiin sopiviksi (KUVA 9). Web-optimoitujen asetusten lisäksi omat asetuksensa löytyvät myös Apple TV:lle, iPhone'ille, iPodille ja Windows Medialle. Videon voi tallentaa myös pakkaamattomana mov-muotoon. Ohjelmassa koostetun videotutoriaalini voi halutessaan viedä suoraan YouTubeen tai tallentaa flash-videoksi.



Kuva 6 ScreenFlow'n export-asetukset

Vienti-vaiheessa voi lisäksi valita videon mittasuhteet ja päättää käyttääkö videon luonnissa Motion Blur -tekniikkaa. Motion Blur parantaa videon laatua, jos koosteessa on käytetty ohjelmasta löytyviä erikoisempia toimintoja, kuten esimerkiksi kuvan kallistusta. Customize-nappulan takaa asetuksia voi säätää tarkemmin omiin tarkoituksiin sopiviksi. Itse olen tähän asti kuitenkin pärjännyt hyvin ScreenFlow'n valmiiksi määritellyillä vienti-asetuksilla.

7 TUKIPORTAALI

Itsensä selittävä järjestelmä olisi käyttäjän kannalta paras mahdollinen vaihtoehto käytön oppimisen tueksi. Tämän voisi SiteUpdaten tapauksessa toteuttaa liittämällä esimerkiksi kysymysmerkki-symbolin toimintopainikkeiden läheisyyteen, joita klikkaamalla järjestelmä avaisi kyseistä ominaisuutta käsittelevän videon muun sisällön päälle. Koska tämän kaltainen integraatio vaatisi tässä vaiheessa turhan paljon aikaa ja vaivaa saatuihin hyötyihin nähden, on se syytä jättää toteutettavaksi SiteUpdaten seuraavaan suurempaan versiopäivitykseen. Videotutoriaalit tarvitsevat kuitenkin jo tässä vaiheessa ympäristön, jossa asiakas pääsee niitä katsomaan. Tätä tarkoitusta varten lähdin hahmottelemaan tutoriaalien ympärille omaa tukiportaalia.

7.1 VIDEOPORTAALI-ESIMERKKEJÄ

Tässä luvussa käyn läpi erilaisten videoportaalien tapaa tuoda käyttäjän ulottuville jäsennellysti massiivinen määrä erilaisia videotiedostoja.

Ei ole kovinkaan yllättävää, että videosivustot ovat päätyneet käyttämään rakenteissaan melko samankaltaisia, hyväksi havaittuja ratkaisuja. Videoportaalien etusivut kokoavat pitkälti koosteita palveluihin lisätyistä videoista ja mahdollisuuden rekisteröityä palvelun käyttäjäksi (LIITE 8). Kun klikkaa eteenpäin yksittäisen videon katselunäkymään eroavat rakenteet hiukan. Niissä kaikissa on kuitenkin läsnä samat peruselementit:

varsinainen video, sen kuvaustiedot ja käyttäjien jättämät kommentit (LIITTEET 9-14). Olennaista on myös linkit toisiin videoihin, joihin käyttäjä voi suunnata videon päätyttyä. Oheisessa kuvassa olen luonnostellut esimerkkinä käyttämäni sivustojen videon katselunäkymien perusrakenteen (KUVA 10), jossa elementtien paikat saattavat vaihdella sivustojen erilaisten painotusalueiden mukaan.



Kuva 7 Tyypillisen videosivun rakenne-mockup

YouTuben ja Vimeon videosivut (LIITTEET 9 ja 10) ovat pitkälti edellä esitetyn perusrakenteen kaltaisia, pois lukien oikea yläkulma, johon YouTubessa on nostettu mainosbanneri ja Vimeossa linkitykset muihin videoihin. WordPress.tv:n ja Adobe TV:n videosivulla (LIITE 11 ja 12) samalle keskeiselle paikalle, heti videon viereen on tuotu videon perustiedot, kuten kuvaus ja päiväys. WordPress.tv:n sivulta aiheeseen liittyvät videot löytyvät heti tuon infolaatikon alta. Adobe TV:n sivulla videolinkit ovat piilossa tekstimuotoisen "More episodes in this show" -linkin takana, jota klikattuaan käyttäjä saa näkyviin listauksen ohjelmasarjan muista videoista. Sosiaalinen media, käyttäjien lisäämät kommentit ja arvostelut ovat edellä mainituissa esimerkeissä vahvasti läsnä.

Applen tutoriaali-osio sekä Adoben Creative Suite 3 -Video Workshop (LIITTEET 13 ja 14) ovat puhtaasti manuaalien esilletuontiin keskittyviä sivustoja. Niissä ei ole lainkaan käyttäjien tuottamaa sisältöä.

Applen videotutoriaali -osio (LIITE 13) on kokonaisuudessaan erittäin pelkistetty. Vasemmalla on video ja sen oikealla puolella lista muista aihepiirin videoista. Ylhäältä löytyvät linkit muiden aihepiirien tutoriaaleihin ja alhaalta käyttäjä näkee mitkä auki olevan aihepiirin tutoriaalit hän on jo avannut. Lisäksi alhaalta löytyy muutama lisätutoriaali, joita ei ole ylös videon viereen erikseen nostettu.

Adoben parin vuoden takainen CS3 Video Workshop keskittyy kokonaan tutoriaaleihin. Sitä ei ole yritettykään sisällyttää minkään olemassa olevan verkkosivuston sisään, vaan valikot ja tutoriaali-listaukset levittäytyvät käytettävissä olevaan ruutuun sopiviksi. Tälle menettelylle on hyvin yksinkertainen syy; alun perin kyseinen Video Workshop on ollut CS3:n asennusmedioiden liitteenä erillisenä DVD:nä.

Adoben Video Workshopin vasemmalla puolella olevasta "Select a Product" -valikosta käyttäjä voi valita näkyviin vain haluamansa tuotteen tutoriaalit. Oikean reunan "Select a Topic" -listasta hakua voi rajata vielä lisää kattamaan vain tiettyyn aihepiiriin kuuluvat ohjeet. Tehtyjen valintojen perusteella keskiosassa oleva tutoriaali-listaus päivittyy. Listauksesta tutoriaalia klikkaamalla sivun alareunaan aukeaa valitun tutoriaalin tarkempi kuvaus. "Play video" -nappulaa klikkaamalla videotutoriaali aukeaa muun sisällön päälle ja ryhtyy toistumaan automaattisesti. Lisäksi jokaisen videotutoriaalin yhteydessä on mahdollisuus lisätä tutoriaali omiin kirjanmerkkeihin.

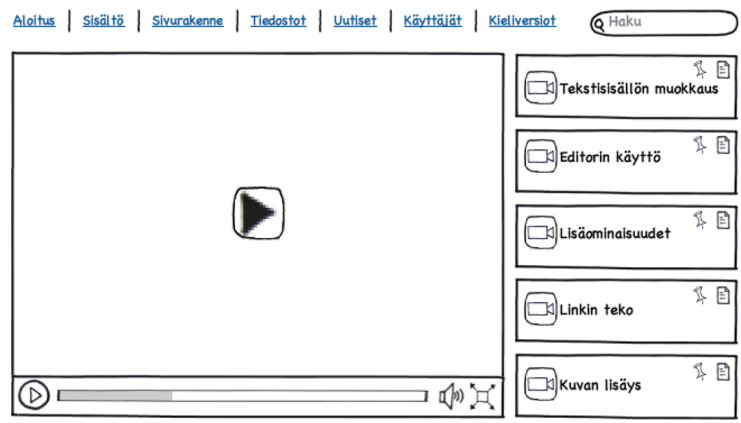
Joistain tutoriaaleista on saatavilla myös kirjallinen HTML-versio ja ladattava zip-tiedosto havainnollistamisessa käytetyistä esimerkkiedostoista.

7.2 TUKIPORTAALIN PROTOTYYPPI

Lähdin prototyypin suunnittelussa liikkeelle siitä, mitä tukisivustolla tulisi olla varsinaisten videotutoriaalien lisäksi. Videoiden kuvaukset sekä avainsanat hakua varten ovat selkeät tarpeet, viimeistään kun tutoriaaleja alkaa olemaan enemmän. Tyypilliset web 2.0 -ominaisuudet, kuten pisteytys- ja kommentointimahdollisuuden karsin vaatimuslistalta pois heti alussa. Parempi olisikin jos käyttäjä perinteisen arvostelu-näkökulman sijaan voisi videotutoriaalin yhteydessä esittää aiheesta heränneitä, tarkentavia kysymyksiä.

Itse en ole koskaan ollut kovinkaan hyvä nettisivun ulkoasun suunnittelussa, koska ensisijainen lähestymiseni aiheeseen on erittäin tekninen. Lähdin tässäkin tapauksessa aluksi luonnostelemaan tukiportaalin hahmotelmaa perussivuston muotoon, jossa ohjeiston valikkorakenne on vasemmalla ja videot oikealla (LIITE 15). Tällaisen toteuttaminen ei vaatisi liikaa teknisiä hienouksia, vaan sivusto saataisiin kasaan melko nopeasti ja vaivattomasti. Sitten törmäsin kollegani suosituksesta Flowplayer-nimiseen videosoittimeen (Flowplayer Ltd 2010), jonka avulla onnistui myös YouTubemaisten soittolistojen laadinta. Tämän teknisen ratkaisun löytyminen vapautti ajattelutapaani ja lähdin nostamaan videot hahmotelmissani suuremmalle huomioarvolle.

Pian syntyi hyvin suoraviivainen rakenne, jossa itse video sai olla jo alusta alkaen melko isossa koossa, eikä näin ollen katsojan välttämättä tarvitse klikata isompaa versiota hahmottaakseen tutoriaalin tapahtumat (KUVA 11).



Kuva 8 SiteUpdate-tukiportaalin rakennemockup

Videon suurenoksen koko näytön kokoiseksi tulisi kuitenkin onnistua tarvittaessa nappia painamalla. Pidin Adoben CS3 Video Workshopin yhteydessä olleesta

mahdollisuudesta valita tutoriaalista tarkasteluun myös step-by-step -tyylinen tekstiversio, jonka voisi tarvittaessa vaikka printata pöydälle hiiren viereen. Tällaisen mahdollisuuden toteuttaisin mielelläni myös SiteUpdate-tukiportaaliin. Tekstinappulan lisäksi lisäsin Sitefactoryn olemassa olevan yritysilmeen pohjalta tekemääni luonnokseen myös nappulan (LIITE 16), jota klikkaamalla käyttäjä voisi lisätä tutoriaalin omalle soittolistalleen, kuten aiemmin luvussa ”5.2 Periaatteet sisällönhallintajärjestelmän ohjeistuksessa” hahmottelin.

8 JATKOKEHITYS

Tämän projektin puitteissa en ennättänyt varsinaisia videotutoriaaleja toteuttaa siinä laajuudessa kuin alkuperäisen suunnitelman mukaan oli tarkoitus. Opinnäytetyöprosessi tuotti kuitenkin kokonaisuudessaan runsaasti materiaalia, jonka pohjalta SiteUpdate-ohjeistoa on hyvä lähteä kehittämään eteenpäin.

8.1 VIDEOTUTORIAALIEN PÄIVITYSPROSESSI

SiteUpdate-järjestelmä kehittyy ja täydentyy koko ajan. Näin ollen myös ohjeiston tulisi elää järjestelmän mukana ja vastata käyttäjien syntyviin tarpeisiin. Videotutoriaalien varaan rakennettu digitaalinen ohjeistus on askel oikeaan suuntaan, mutta tärkeää on ryhtyä päivittämään valmistuvia ohjeita asiakkaiden toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. Yksittäisen, uudelleen käytettävissä olevan videotutoriaalin tekemisessä menee loppujen lopuksi oikein tehtynä vain hitusen enemmän aikaa ja vaivaa kuin asian demonstroimisessa asiakkaalle.

Opinnäytetyöprojektini aikana hyviksi havaitsemieni käytäntöjen pohjalta laadin ohjeistuksen, jonka avulla ohjeistojen päivitys on aiempaa helpompaa ja kustannustehokkaampaa. Kokemusteni perusteella olen jo koonnut nauhoitusten yhteydessäkin käyttämäni checklistin (LIITE 17). Yrityksen sisäiseen käyttöön tulisi ottaa myös lomake, uuden videotutoriaalin tarpeen ilmoittamiseen, jossa annettujen tietojen (LIITE 18) pohjalta kuka tahansa videotutoriaalien tekemiseen perehtynyt työntekijä pystyy tarvittaessa uuden video-ohjeistuksen asiakkaalle koostamaan.

8.2 KÄYTTÄJÄKOKEMUSTEN KERÄÄMINEN

Videotutoriaaleja ei vielä tämän raportin kirjoitushetkellä ole julkaistu asiakkaiden käyttöön. Kun tutoriaalien ensimmäisiä versioita aletaan varsinaisesti vapauttaa asiakkaiden tueksi, on palautteen kerääminen alusta alkaen ensiarvoisen tärkeää. Käyttäjiltä tulleen palautteen pohjalta videotutoriaaleja on helpompaa lähteä kehittämään paremmin niiden tarkoitusta tukeviksi. Tutoriaalien julkaisun yhteydessä tukiportaaliin lisätään tätä silmällä pitäen lomake (LIITE 19), jonka täyttämällä asiakas voi jättää oman panoksensa tutoriaalien jatkokehittämiseen.

9 YHTEENVETO

Videotutoriaalien varsinainen tekoprosessi osoittautui ennakoitua haasteellisemmaksi pitkälti työkiireiden ja hetkittäin sairaalloiseen täydellisyyden tavoitteluun taipuvaisen luonteeni takia. Aloitin työprosessin lähtökohtaisesti liian kunnianhimoisesti käytettävissä olevaan aikaan ja resursseihin nähden. Tämän takia videotutoriaalien varsinainen työstö venyi venymistään keskittyessäni hiomaan pieniä yksityiskohtia ja pyrkiessäni liialti ennakoimaan mahdollisia ongelmakohtia. Olisin voinut käyttää aikaa mieluummin kunnollisen kokonaiskuvan muodostamiseen konkreettisen tekemisen kautta. Toisin sanoen sorruin alkuvaiheessa suunnittelemaan tulevia tekemisiäni kohtuuttoman paljon sen sijaan, että olisin vain ryhtynyt toteuttamaan videotutoriaaleja ja sen työprosessin kautta tulleiden käytäntöjen kautta oppinut miten asiat kannattaa tehdä. Hyviin lopputuloksiin voi nimittäin päästä myös vähemmälläkin pilkun viilauksella. Kun sain viimein vakuutettua sille pienelle perfektionistille itsessäni, ettei kaiken tarvitse olla täydellistä, lähti prosessi jouhevasti liikkeelle ja tuo liike jatkuu yhä edelleen inspiroituneena.

Toisaalta hyötynä prosessin venymisessä näen sen, että kun vihdoinkin sain panostettua riittävästi aikaa ja ajatusta tutoriaalien työstämiseen, oli siinä vaiheessa varsinaisen SiteUpdate-järjestelmän käyttö itselläni jo automatisoitunut. Osasin näin ollen ottaa huomioon paljon myös sellaisia asioita, jotka vuosi sitten eivät olisi vielä juolahtaneet mieleeni. Myös asiakkailta tänä ”kypsyttely”-aikana tullut palaute on muovannut SiteUpdaten digitaalisen ohjeiston kehitystä suuntaan, jota en projektin alussa olisi voinut ennakoida.

Ennen opinnäytetyöprojektin aloittamista suhtauduin henkilökohtaisesti melko skeptisesti videotutoriaalien hyödyllisyyteen. Tämä epäluuloisuus pohjautui pitkälti siihen, että olen itse oppinut melko hyvin uusia asioita pelkkiä kirjallisia ohjeita orjallisesti noudattamalla ja tekemällä omia kokeilujani. Asenteeni alkoi kuitenkin pikku hiljaa muovautua täysin toiseen suuntaan. Aloitin videotutoriaaleihin perehtymisen etsimällä materiaalia YouTubesta sattumanvaraisesti hakusanalla *tutorial*. Yllätykseni suosituimpien videotutoriaalien joukossa oli hyvinkin arkisia aiheita, kuten esimerkiksi kiharoiden teko paperipusseja hyödyntäen. Tutoriaaleja katsoessani innostuin itsekin kokeilemaan uusia asioita jo pelkästään sen takia, että ne näyttivät niin helpoilta asiaan perehtyneiden tekemänä.

Edellä mainitun kaltaiset havainnot herättivätkin kysymyksen siitä miksen aiemmin ollut vaivautunut tutustumaan videomuotoisiin ohjeistuksiin. Syyinä lienee ollut vain ammoisina modeemi-aikoina pään sisälle juurtunut asenne siitä, että videotutoriaalien katsominen vaatisi enemmän aikaa ja ponnisteluja kuin mitä siitä saatava hyöty mahdollisesti olisi. Tämän prosessin tuottamat päätelmät ovat kuitenkin tarjonneet itselleni aivan päinvastaista pureskeltavaa. Sen sijaan, että selittäisin jokaiselle asiakkaalle erikseen puhelimesta miten jokin nappula toimii, voin nauhoittaa sen videoksi kerran ja käyttää sitä sen jälkeen aina uudelleen, kun asiakkaat lähestyvät minua saman ongelman kanssa. Säästyy omaa aikaa ja asiakkaan vaivaa, koska vastaukset kysymyksiin ovat saatavilla kellon ajasta riippumatta. Monestihan sivuston päivitysprosessi on, etenkin pienemmille yrityksille, toisarvoinen asia jota tehdään muiden töiden salliessa, jopa yöaikaan.

Vinkkinä kaikille Googlen tehokäyttäjille näin lopuksi todettakoon: sen sijaan, että klikkaat auki sen kaikista pisimmän ja puuduttavimman tekstimanuaalin, kokeile vaihteeksi videotutoriaalia. Saatat yllättyä positiivisesti.

LÄHTEET

Adobe Systems Incorporated. 2010a. ADOBE CAPTIVATE 5. [Verkkodokumentti]. <<http://www.adobe.com/products/captivate/>> (luettu 2.11.2010)

Adobe Systems Incorporated. 2010b. ADOBE TV. [Verkkodokumentti]. <<http://tv.adobe.com/>> (luettu 2.11.2010)

Adobe Systems Incorporated. 2010c. JULIEANNE KOST - LITTLE KNOWN FEATURE ENHANCEMENTS IN PSCS5 | ADOBE TV. [Verkkodokumentti]. <<http://tv.adobe.com/watch/adobe-evangelists-julianne-kost/all-the-little-things-/>> (luettu 2.11.2010)

Apple Inc. 2010a. APPLE - FIND OUT HOW - MAC BASICS. [Verkkodokumentti]. <<http://www.apple.com/findouthow/mac/>> (luettu 2.11.2010)

Apple Inc. 2010b. APPLE - FIND OUT HOW - WEB - IWEB. [Verkkodokumentti]. <<http://www.apple.com/findouthow/web/#maps>> (luettu 2.11.2010)

Aune, Sean P. 2008. 12 SCREENCASTING TOOLS FOR CREATING VIDEO TUTORIALS. [Verkkodokumentti] <<http://mashable.com/2008/02/21/screencasting-video-tutorials/>> (luettu 30.10.2010)

Automattic Inc. 2010. WORDPRESS.TV. [Verkkosivusto]. <<http://wordpress.tv/>> (luettu 2.11.2010)

CamStudio.org. 2009. CAMSTUDIO - FREE STREAMING VIDEO SOFTWARE. [Verkkodokumentti]. <<http://camstudio.org/>> (luettu 2.11.2010)

Casha, Michael. JOOMLA 1.5 QUICKSTART. [Verkkodokumentti]. <<http://help.joomla.org/ghop/feb2008/task167/index.html>> (luettu 2.11.2010)

Flowplayer Ltd. 2010. FLOWPLAYER. [Verkkodokumentti]. <<http://flowplayer.org/index.html>> (luettu 2.11.2010)

Kuhlmann, Tom. 2010. WHY E-LEARNING IS SO EFFECTIVE? [Verkkodokumentti]. <<http://www.articulate.com/rapid-elearning/why-e-learning-is-so-effective/>> (luettu 30.10.2010)

Kuhlmann, Tom. 2009. HOW TO CREATE SCREENCASTS YOU CAN BE PROUD OF. [Verkkodokumentti]. <<http://www.articulate.com/rapid-elearning/how-to-create-screencasts-you-can-be-proud-of/>> (luettu 30.10.2010)

Mayer, Richard E., Moreno, Roxana. 1998. A COGNITIVE THEORY OF MULTIMEDIA LEARNING: IMPLICATIONS FOR DESIGN PRINCIPLES. Paper presented at the annual meeting of the ACM SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems, Los Angeles, CA. Saatavissa <<http://www.unm.edu/~moreno/PDFS/chi.pdf>> (luettu 4.10.2010)

- Muller, Derek A., Lee, Kester J., Sharma, Manjula D. 2008. COHERENCE OR INTEREST: WHICH IS MOST IMPORTANT IN ONLINE MULTIMEDIA LEARNING? Australasian Journal of Educational Technology. Saatavissa
<<http://www.ascilite.org.au/ajet/ajet24/muller.pdf>> (luettu 4.10.2010)
- Neo, Mai, Neo, Ken T. K. 2001. INNOVATIVE TEACHING: USING MULTIMEDIA IN A PROBLEM-BASED LEARNING ENVIRONMENT. Saatavissa
<http://www.ifets.info/journals/4_4/neo.html> (luettu 4.10.2010)
- Oxford Media Works. 2010. WORDPRESS TRAINING. [Verkkodokumentti].
<<http://wpapprentice.com/>> (luettu 2.11.2010)
- Oxford Media Works. 2009. KIRK BIGLIONE - CONFIGURING WORDPRESS SETTINGS: GENERAL | WORDPRESS TRAINING. [Verkkodokumentti].
<<http://wpapprentice.com/videos/install-and-configure/configuring-wordpress-options-general/>> (luettu 2.11.2010)
- ShowMeDo. 2010. MAKING A SHOWMEDO VIDEO.
<http://wiki.showmedo.com/index.php/Making_a_ShowMeDo_video> (luettu 4.10.2010)
- TechSmith. 2010. CAMSTASIA SCREEN RECORDER SOFTWARE. [Verkkodokumentti].
<<http://www.techsmith.com/camtasia/>> (luettu 2.11.2010)
- Telestream, Inc. 2010. SCREENFLOW. [Verkkodokumentti].
<<http://www.telestream.net/screen-flow/>> (luettu 2.11.2010)
- Udell, Jon. 2007. SCREENCASTING TIPS. [Verkkodokumentti].
<<http://blog.jonudell.net/2007/02/22/screencasting-tips/>> (luettu 4.10.2010)
- Udell, Jon. 2005. WHAT IS SCREENCASTING? [Verkkodokumentti].
<<http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/digitalmedia/2005/11/16/what-is-screencasting.html>> (luettu 4.10.2010)
- Udell, Jon. 2004a. NAME THAT GENRE. [Verkkodokumentti].
<<http://jonudell.net/udell/2004-11-15-name-that-genre.html>> (luettu 24.10.2010)
- Udell, Jon. 2004b. NAME THAT GENRE: SCREENCAST. [Verkkodokumentti].
<<http://jonudell.net/udell/2004-11-17-name-that-genre.html>> (luettu 24.10.2010)
- Udell, Jon. 2002-2006. INFOWORLD.COM –BLOG ARCHIVE. [Verkkodokumentti].
<<http://jonudell.net/udell/2002-2006-index.html>> (luettu 2.11.2010)
- Wiio, Antti. 1996. WINDOWS-OHJELMIEN OPASTEET. Tietokone 11/1996. Saatavissa
<http://www.tietokone.fi/lehti/tietokone_11_1996/ohjelmointi_windows_ohjelmien_opasteet_5666> (luettu 30.10.2010)
- Wikipedia. 2010a. E-LEARNING. [Verkkodokumentti]
< <http://en.wikipedia.org/wiki/E-learning>> (luettu 4.11.2010)

Wikipedia. 2010b. JON UDELL. [Verkkodokumentti]
<http://en.wikipedia.org/wiki/Jon_Udell> (luettu 30.10.2010)

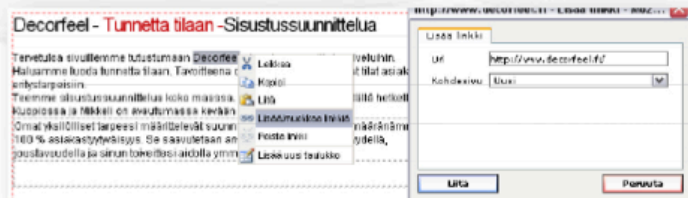
Wikipedia. 2010c. OPEN SOURCE. [Verkkodokumentti].
<http://en.wikipedia.org/wiki/Open_source> (luettu 4.10.2010)

Wikipedia. 2010d. SCREENCASTING. [Verkkodokumentti].
<<http://en.wikipedia.org/wiki/Screencasting>> (luettu 4.10.2010)

Wikipedia. 2010e. COMPARISON OF SCREENCASTING SOFTWARE.
[Verkkodokumentti].
<http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_screencasting_software> (luettu 4.10.2010)

SiteUpdate Plus käyttöohjeet

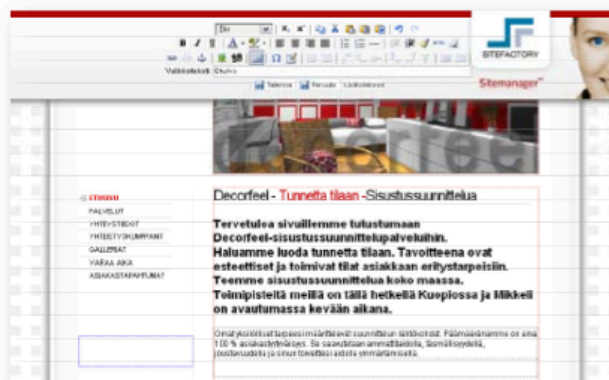
SiteUpdate Plus -editorin käyttö on helpointa, jos on omaksunut oikean hiiren napin käytön. Oikealla hiiren napilla voidaan kontrolloida useita eri ominaisuuksia ja muun muassa taulukoiden muodostaminen on sen avulla vaivatonta. Käytännössä tämä toimii niin, että jos käyttäjä haluaa esimerkiksi muodostaa linkin tiettyyn sanaan, hän valitsee sanan ja painaa oikeaa hiiren nappia sen sijaan, että klikkaisi yläpalkin linkin-kuvaketta. Avautuvasta valikosta valitaan **lisää / muokkaa linkkiä** ja tämän jälkeen avautuvaan ikkunaan syötetään linkin tiedot.



3.1.2. Tekstin lisääminen

SiteUpdate Plus -editorin avulla voi joko kirjoittaa tekstin suoraan sille varattuun tilaan (punaisella katkoviivalla rajattu content area) tai kopioida (copy) sen esimerkiksi Wordistä ja liittää (paste) tekstin suoraan sisältöalueeseen. Monesti tällä tavalla menetellessä myös mahdolliset tekstimuotoilut seuraavat mukana (esimerkki alla) ja tämä ei aina istu kovin hyvin yhteen muun tekstin kanssa. Tällaisessa tilanteessa käyttäjä voi valita juuri lisäämänsä tekstin ja painaa työkalupalkin toiselta riviltä löytyvää **Poista muotoilu** -painiketta. Tämä tekee tekstistä yhteensopivan sivuston muun tekstin kanssa.

Tekstin lisäämiseen voi käyttää myös ensimmäiseltä työkaluriviltä löytyviä **Liitä tekstiin** ja **Liitä Wordistä** -painikkeita. Näitä toimintoja käytetään viemällä kursori sisältöalueessa siihen kohtaan mihin teksti halutaan lisätä ja klikkaamalla toista edellä mainituista painikkeista. Aukeavan ikkunan tekstikenttään liitetään lisättävä teksti ja lopuksi painetaan **Liitä** -painiketta. Jos liittämisen jälkeen kuitenkin huomataan, että teksti on esimerkiksi lihavoitua, voidaan lihavointi poistaa valitsemalla kyseinen tekstimassa ja painamalla yläpalkin lihavointi-painiketta.



LINKKIKOOSTE

BLOGEJA

Jon Udell - Strategies for Internet citizens

<http://blog.jonudell.net/>

The Rapid eLearning Blog by Tom Kuhlman

<http://www.articulate.com/rapid-elearning/>

RUUTUNAUHOITUS –OHJELMAT

Kattava listaus Ruutunauhoitus-ohjelmista ja niiden ominaisuuksista saatavilla Wikipediassa.

http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_screencasting_software

Adobe Captivate

<http://www.adobe.com/products/captivate/>

CaptureFOX

<http://www.capturefox.com/>

Camtasia

<http://www.techsmith.com/camtasia/>

Jing

<http://www.techsmith.com/jing/>

ScreenFlow – Record. Edit. Share.

<http://www.telestream.net/screen-flow/overview.htm>

Screenr

<http://screenr.com/>

VINKKEJÄ SCREENCASTIEN TEKOON

Audio & Video tips

<http://www.articulate.com/rapid-elearning/audio-video-tips/>

How to Create Screencasts You Can Be Proud Of

<http://www.articulate.com/rapid-elearning/how-to-create-screencasts-you-can-be-proud-of/>

Screencasting tips

<http://blog.jonudell.net/2007/02/22/screencasting-tips/>

VIDEOIDEN HOSTAUS

VideoPress

<http://videopress.com/features/>

Easily upload and share videos on your WordPress blog or any site, even in full HD.

Vimeo – Video Sharing for You

<http://www.vimeo.com/>

Vimeo is a respectful community of creative people who are passionate about sharing the videos they make.

YouTube – Broadcast Yourself!

<http://www.youtube.com/>

YouTube is a place to discover, watch, upload and share videos.

VIDEOTUTORIAALEJA

Apple – Find Out How

<http://www.apple.com/findouthow/mac/>

Helping you learn, master, and apply digital tools and techniques.

Software training online tutorials

<http://www.lynda.com/>

Whether you're into digital photography, web design and development, motion graphics, or just need to brush up on Excel, you can learn all the software skills you need to gain a competitive edge with our online tutorials.

Adobe TV

<http://tv.adobe.com/>

Adobe TV is Adobe's online TV network, offering free training, inspiration, and information about the latest Adobe products & services.

Kelby Tv

<http://kelbytv.com/>

Online Shows for Creative Professionals.

MUUTA MIELENKIINTOISTA

Flowplayer – Flash Video Player for the Web

<http://flowplayer.org/>

Google Maps only using paper and scissors!

<http://www.youtube.com/watch?v=I9TtDecveCE>

Massasta poikkeava Google Maps –videotutoriaali erittäin mielenkiintoisella toteutustavalla

jQuery TOOLS – The missing UI library for the Web

<http://flowplayer.org/tools/index.html>

prettyPhoto - jQuery lightbox for images, videos, YouTube, iframes

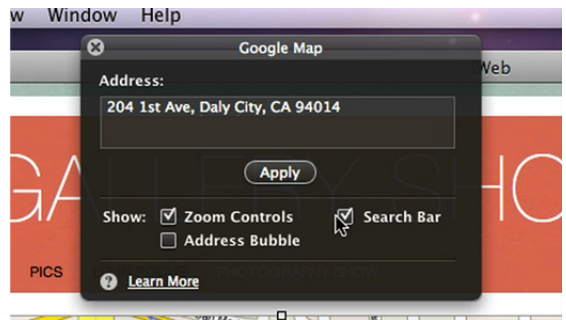
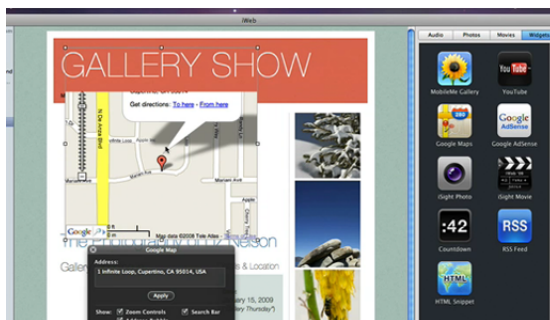
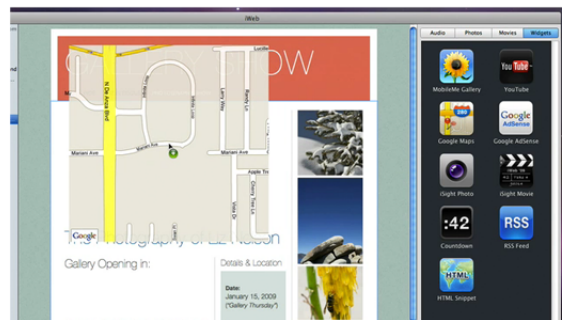
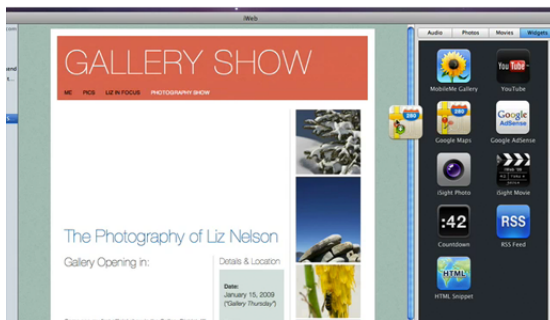
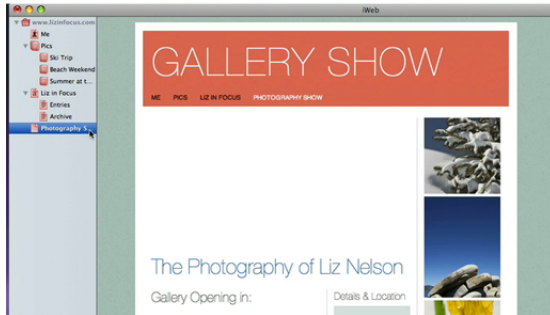
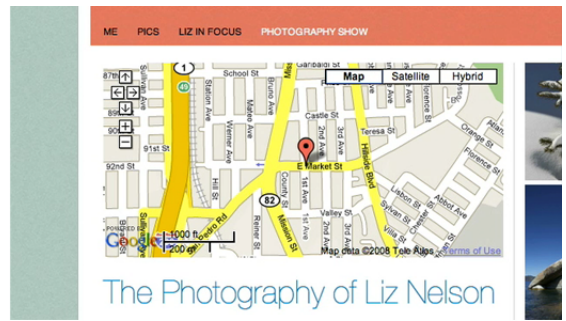
<http://www.no-margin-for-errors.com/projects/prettyphoto-jquery-lightbox-clone/>

You Suck at Photoshop –tutorial series

http://www.mydamnchannel.com/You_Suck_at_Photoshop/Season_1/YouSuckAtPhotoshop4PatHsandMasks_1376.aspx

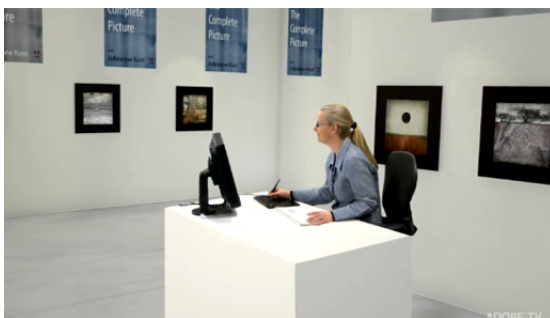
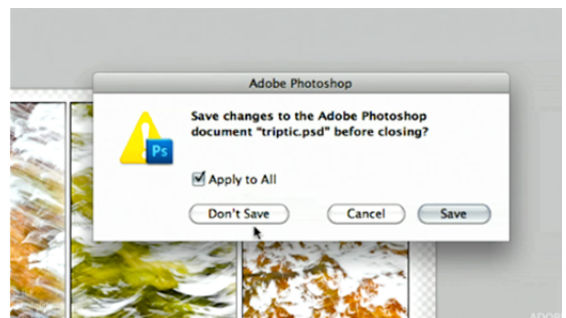
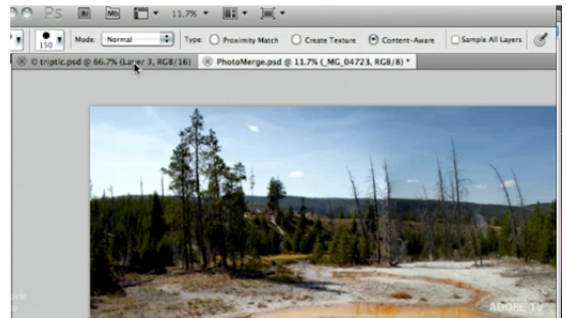
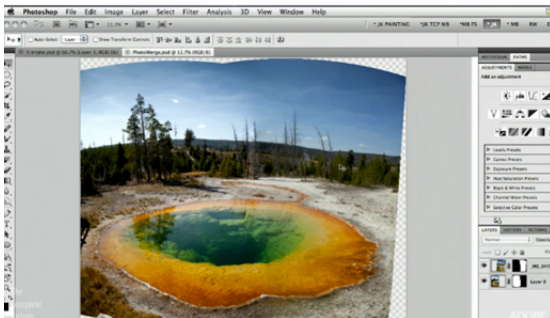
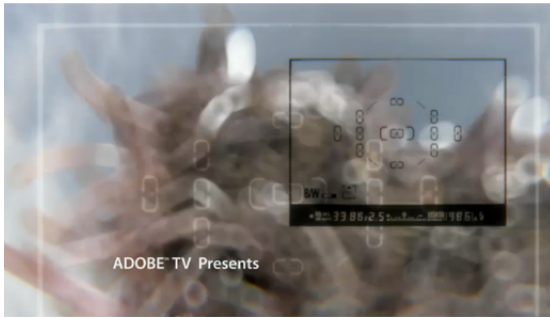
Videotutoriaalien muodossa olevaa komediaa.

Adding Google Maps



LIITE 4: Adobe TV –tutoriaalinen rakenne

<http://tv.adobe.com/watch/adobe-evangelists-julianne-kost/all-the-little-things-/>





SiteUpdate

**-merkityt lisäjärjestelmiä*

1 Aloitus

- 1.1 Kirjautuminen
- 1.2 Yleistä järjestelmästä

2 Sisällön hallinta

- 2.1 Tekstisisällön muokkaus
- 2.2 Editorin käyttö ja perustyökalut
- 2.3 Lisäominaisuudet
- 2.4 Linkin teko
- 2.5 Kuvan lisäys
- 2.6 Useamman linkin lisäys yhteen kuvaan

3 Sivurakenteen hallinta

- 3.1 Uuden sivun lisäys
- 3.2 Sitemap –näkyvä
- 3.3 Sivun asetukset
- 3.4 SiteShortcut – Oikopolun lisääminen

4 Tiedostojen hallinta

- 4.1 Tiedostojen hallinta
- 4.2 Tiedostojen lisäys
- 4.3 Uuden kansion lisäys
- 4.4 Tiedostojen muokkaus
- 4.5 Lukuoikeudet kuntoon
- 4.6 Kuvagallerian hallinta*

5 Uutisten hallinta

- 5.1 Uutisen lisäys
- 5.2 Asetusten määrittäminen
- 5.3 Sisällön syöttö
- 5.4 Uutisen muokkaus

6 Käyttäjien hallinta

- 6.1 Käyttäjätietojen muokkaus
- 6.2 Roolit
- 6.3 Uuden käyttäjän lisääminen
- 6.4 Oikeudet kuntoon

7 Kieliversioiden hallinta

- 7.1 Sisällön syöttö ja muokkaus
- 7.2 Kieliversioiden lisääminen
- 7.3 Yksittäiset sana- ja lausekäännökset

8 Lomake-editori*

- 8.1 Uuden lomakkeen lisääminen
- 8.2 Lomakkeen asetukset
- 8.3 Kenttätyytit
- 8.4 Palautteen laadinta
- 8.5 Liitä/kopioi aiemmin luotu lomake
- 8.6 Lomakkeen muokkaaminen ja vastausten hallinta

9 Uutiskirje*

- 9.1 Yleisnäkyvä
- 9.2 Asetukset
- 9.3 Vastaanottajien lisääminen
- 9.4 Viestin lähetys vaiheittain

10 Verkkokauppa*

- 10.1 Yleistä verkkokaupan toiminnasta
- 10.2 Kategorioiden lisäys ja muokkaus
- 10.3 Tuotteiden lisäys
- 10.4 Tuotteiden muokkaus
- 10.5 Kaupan asetukset
- 10.5.1 Postitusalueiden hallinta
- 10.5.2 Varastosaldon hallinta
- 10.5.3 Alennuskoodien hallinta
- 10.5.4 Tilausten hallinta
- 10.5.5 Tunnisteiden hallinta

11 Tuotejärjestelmä*

- 11.1 Yleistä tuotejärjestelmän toiminnasta
- 11.2 Kategorioiden hallinta
- 11.3 Tuotteiden hallinta

12 Videot*

- 12.1 Asetukset
- 12.2 Videoiden lisäys
- 12.3 Videon lisäys sisältöön

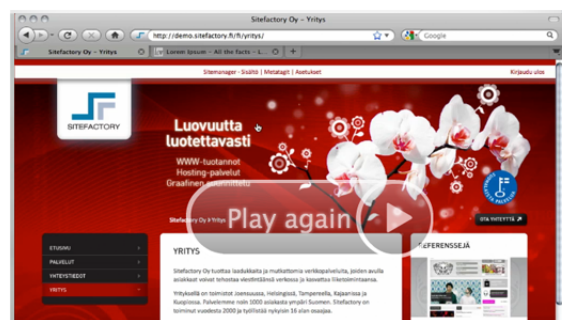
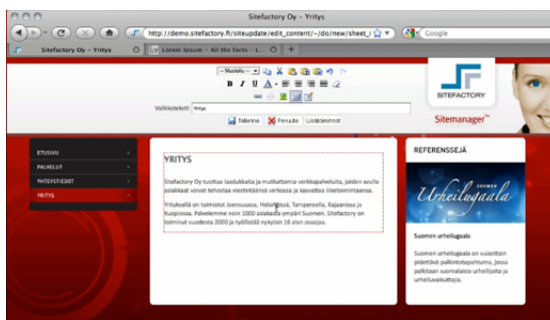
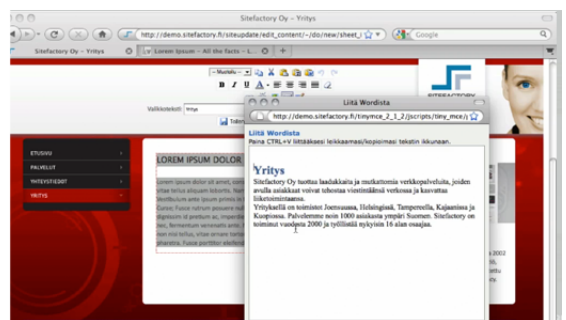
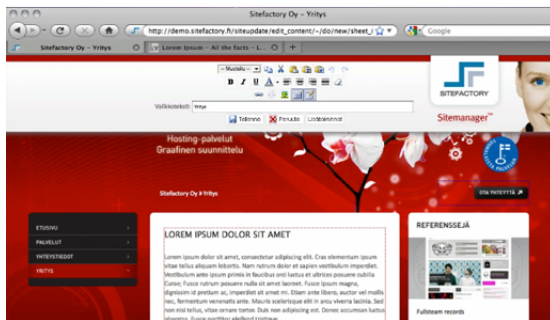
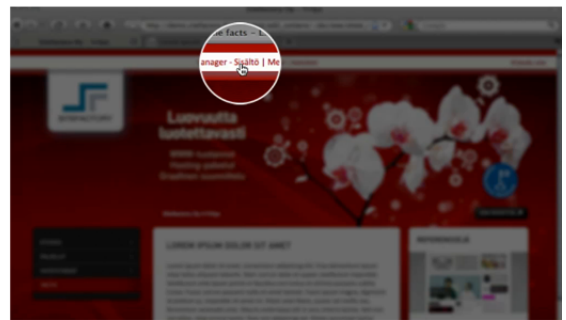
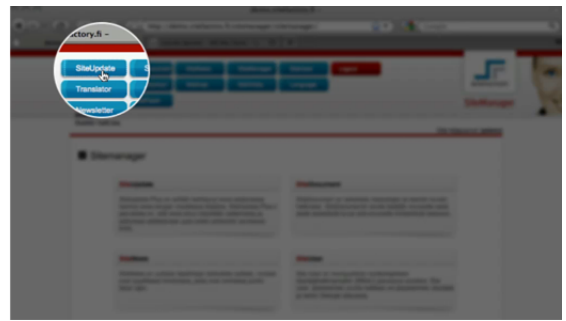
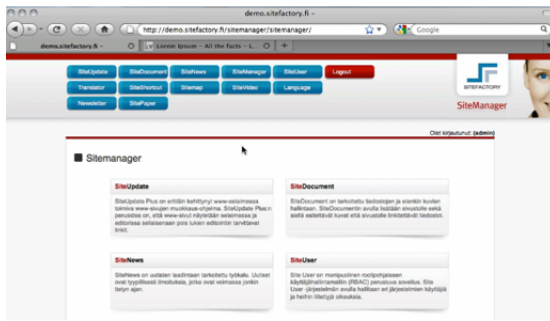
13 Dokumenttipankki*

- 13.1 Yleistä
- 13.2 Tiedostojen hallinta

14 SitePaper*

- 14.1 PDF-tiedoston vaatimukset
- 14.2 Näköislehden luonti

LIITE 7 SiteUpdate-videotutoriaalin rakenne



The image displays three overlapping screenshots of video-sharing and content platforms. At the top left is the YouTube homepage, featuring a search bar, navigation links, and a grid of recommended videos. In the center is the Vimeo homepage, which includes a welcome message, a video player for 'Job Corliss wing-suit demo', and a list of featured videos. At the bottom is the WordPress.tv website, showing a video player for an interview with Matt Mullenweg and Chris Pearson, along with sections for latest videos, blog entries, and resources.

Unlock ANY pin locked iPhone

HOUSEHOLD HACKER 155 videos



HouseholdHacker | 28 October 2010
This is going to be fixed by Apple next month so impress your friends now whi...

AUTOMATIC IPHONE UNLOCKER

- ★ Unlock Any iPhone Now
- ★ Unlock Any Model & Any Version
- ★ Unlock Any 2G, 3G, & 3GS iPhone

4.1 UNLOCK AVAILABLE NOW

CLICK HERE

Highest Rated Comments

- o0ZanderShock0o | or you could respect someone's fucking privacy
4 hours ago 63
- daaaaaafd | or u could just call te phone and answer it then hit the home button =p
5 hours ago 20

Video Responses

- The Law Of Success** by thejewishsecret | 13 views | 3:46
- Captain Bummer Ep4 - Bonesters! (sex education)** by captainbummer | 1,798 views | 8:45

All Comments (1,686)

Respond to this video...

spookman2 | It doesn't work :/

Suggestions

- Series 4** by HouseholdHacker | PLAYLIST | 36 videos
- Hacking Facebook: Stay off public wifi... OR ELSE!** by HouseholdHacker | 335,568 views | 3:26
- FIRE AND BRIMSTONE!!** by HouseholdHacker | 127,394 views | 6:26
- How to View Blocked Websites** by HouseholdHacker | 314,310 views | 3:29
- Megaman Multiplayer Deathmatch Glory!** by HouseholdHacker | 163,810 views | 2:00
- Insert valid SIM with no PIN lock to activate ...** by iphoneserify | 38,389 views | 1:09
- How to Unlock a Hidden Minesweeper Mode** by infinitesolutions | 3,443,401 views | 1:39
- How To Unlock Most Cell Phone** by GlobalUnlock | 724,300 views | 6:05



DIY 35mm Build Explanation - A Quick Walk Through

by **Mathew Wright**
1 year ago



More Add

Show me Mathew Wright's vic See all

- Snowboarding Trip Feb - March 2009**
by Mathew Wright
10 months ago
- 3. DIY 35mm Build Explanation - A Quick Walk Through**
by Mathew Wright
1 year ago
- 2. DIY 35mm Depth of Field Footage**

This is a brief but detailed description of a 35mm adapter I built for my Canon HF200. I built it for under \$20 Australian (excluding the focusing screen and the Lens), using parts mainly sourced from eBay. The

Flag this video

Credits

Mathew Wright

83 Likes

- Tomppa** 11 hours ago
- high_ligh** 13 days ago
- Tom Owen** 20 days ago
- David MacVittie** 1 month ago
- Alexandre Adornes** 1 month ago
- Kirill Veydash** 2 months ago
- Yury Troyankin** 2 months ago
- Alex Stanovoy** 2 months ago
- riarebrand** 2 months ago
- Andrew Martin-Smith** 4 months ago

See all 83 likes

Tags

DIY
35mm
vimeo

Jen brannstrom 11 months ago
Mate, this is pure genius!
Are you selling these?

Mathew Wright 11 months ago
Haha...I just followed some examples I found on the net myself and modified it to suit my budget/parts availability.
I wish I had the time to make and sell them but given the relative simplicity of the device I'd say it's best to just have a crack at making one yourself!

Eetu Benson 11 months ago
Hiya Mathew,
First of all, thanks for this vid. I immediately ordered a cheap Nikon macro extension tube and a Canon Ee-S and I'm going to make my own copy of this.
Can you please enlighten me a bit more about the focusing screen holder:
-what did u use to cut and mold the CD?
-how did u align the focusing screen in the right place? Did you just put in in the middle?-is the focusing screen holder, the CD, just hanging on the clothes pins, or is somehow supported by the number one ring of the macro tube?
-what did you do to get the focusing screen to be in the right angle when all rings and the 37-->57mm adapter are screwed in place and in the camera mount?
Thanks already for you answers, can't wait to get started on my own adapter!

EetuB

Advertisement

Vimeo Festival Awards

WINNER CAPTURED

fluid sculpture

WATCH NOW

About this video

MP4 1280x720, 22.21MB
Uploaded Tue September 22, 2009
Download this video
00:03:05

10 Related collections

- Categories / Education & DIY
- Categories / HD
- Shoot for the Edit
- Film School - Filmmaking
- HF100/10/11/S10/S100/20/200
- Film School - Filmmaking

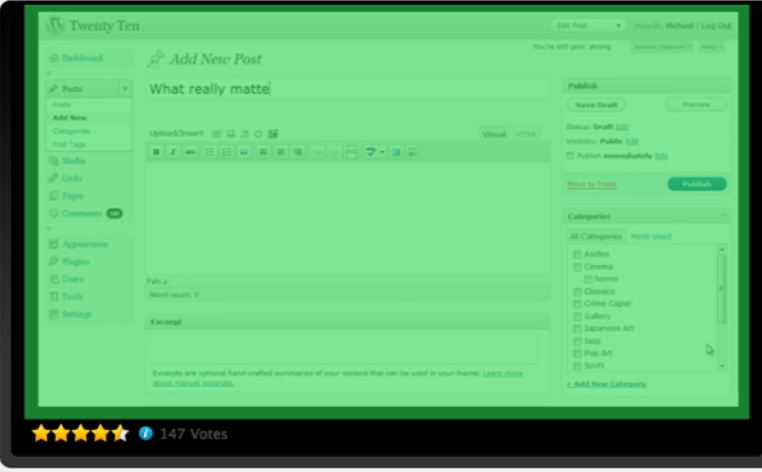
See all 10 collections

Statistics

Date	Plays	Likes	Comments
Oct 30th	2	0	0
Oct 20th	11	1	0

WordPress.tv Home WordCampTV How-To Blog Contact Search WordPress.tv Search

Announcement *Introducing WordPress 3.0*



DESCRIPTION
WordPress adds new features, an updated look, a new default theme, and tons of bug fixes and enhancements in version 3.0, "Thelonius."

FLAVOR
WordPress.org (248)

LANGUAGE
English (461)

PRODUCER
Michael Pick (133)

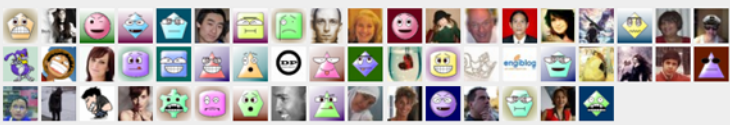
SPEAKERS
Michael Pick (117)

DATE
June 17, 2010

TAGS

★★★★★ 147 Votes

54 bloggers like this post



24 Responses to "Introducing WordPress 3.0"

Kris Says: June 17, 2010 at 5:13 pm
Very exciting! Thanks for the overview!
18 1 Rate This

ileaneb Says: June 17, 2010 at 5:37 pm
Excellent! I think I'll go for it now.
10 1 Rate This

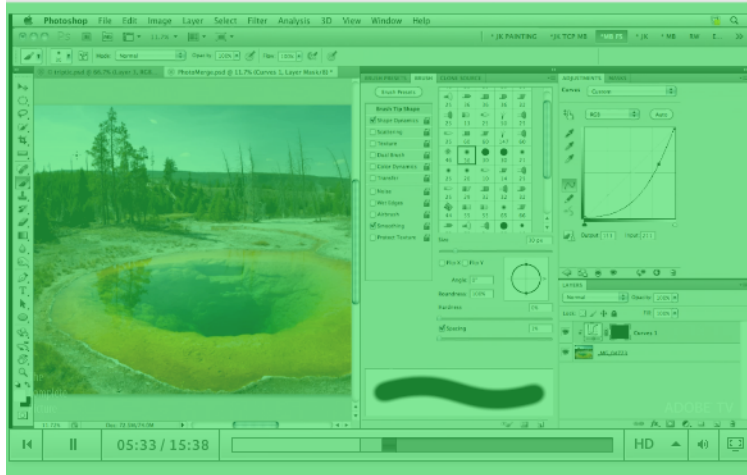
Related

- Introducing VaultPress
- Introducing WordPress 3.0
- Introducing After the Deadline for Google Chrome
- Overview: WordPress.com VIP Hosting & Support
- Introducing WordPress for BlackBerry 1.0

ADOBE TV SIGN IN

PRODUCTS | CHANNELS | MY LIBRARY

EPISODE: PS - LITTLE KNOWN FEATURE ENHANCEMENTS IN PSCSS
SHOW: [ADOBE EVANGELISTS - JULIEANNE KOST](#)



ABOUT THIS EPISODE

Runtime : 00:15:38 Added : 06/10/2010

Join Julieanne Kost as she covers all those little features in Adobe Photoshop CS5 that you may not know about that can make your life easier.

- SAVE TO MY LIBRARY
- EMBED THIS VIDEO
- SHARE THIS
- (4) COMMENTS

Average Rating: ★★★★★ Views: 23375

Tags: [Layers](#), [Saving Files](#), [Adjustment Panel](#), [Crop](#), [Preferences](#), [julianne kost](#)



ABOUT THIS SHOW

ADOBE EVANGELISTS - JULIEANNE KOST

Worldwide Digital Imaging Evangelist Julieanne Kost provides experts tutorials, training, tips and techniques for working with Adobe Photoshop and Adobe Lightroom.

[MORE EPISODES IN THIS SHOW](#)

Episode Title	Runtime	Average Rating	My Library
▶ THE TOP 10 WAYS TO AUTOMATE LIGHTROOM (PART 1)	00:12:02	★★★★★	+
▶ THE TOP 10 WAYS TO AUTOMATE LIGHTROOM (PART 2)	00:14:50	★★★★★	+
▶ THE CREATIVE COMPOSITE "ISOSTACY"	00:24:42	★★★★★	+
▶ SAVING CHANGES TO YOUR PHOTOGRAPHS IN LIGHTROOM 3	00:10:20	★★★★★	+
▶ CREATING YOUR OWN IDENTITY PLATES IN LIGHTROOM 3	00:13:26	★★★★★	+
▶ LR - WHAT'S NEW IN LIGHTROOM 3	00:33:02	★★★★★	+
▶ LR - BE ORGANIZED	00:16:32	★★★★★	+
▶ LR - SELECT, RATE AND PRIORITIZE YOUR IMAGES	00:18:46	★★★★★	+
▶ LR - LENS CORRECTION & PERSPECTIVE CORRECTION	00:11:15	★★★★★	+

4 Comments

hcomix said on October 5, 2010

Hi, you use a HP PC with MAC OS? Thanks.

■ VIDEO
 ■ KUVAUS
 ■ LISÄTIEDOT
 ■ KOMMENTIT
 ■ LINKIT MUIHIN VIDEOIHIN

Find out how

Mac Basics Photos Movies Web Music iWork MobileMe

Featured iWeb Tutorials

- [Publishing Your Website via FTP](#)
1:31
- [Publishing Your Website to MobileMe](#)
1:28
- [Adding a Blog to Your Website](#)
2:06
- [Adding Google Maps](#)
Now Playing
- [Adding a Photo with Your iSight Camera](#)
1:06
- [Adding a Movie to Your Website](#)
2:03

Browse all video tutorials

<p>Create your website.</p> <ul style="list-style-type: none"> Getting Started with iWeb ✓ Adding a Blog to Your Website 	<p>Customize your website.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Adding a Photo Album ✓ Adding a MobileMe Gallery Adding a Movie to Your Website ▶ Adding Google Maps Adding a Countdown Clock Adding a Photo with Your iSight Camera 	<p>Publish and share your website.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Publishing Your Website to MobileMe ✓ Publishing Your Website via FTP
---	--	--

<p>Guided Tours</p> <p>Grab a front-row seat for a walkthrough of top Mac attractions. iPhoto '09 ▶ iMovie '09 ▶</p>		<p>Hands-on help.</p> <p>Every Apple Retail Store has a team to help you get more out of your Mac. Learn more ▶</p>
--	--	--

Mac	Find Out How	Web	MobileMe	Applications	Developer	Support
<ul style="list-style-type: none"> Considering a Mac Why you'll love a Mac Compare all Macs FAQs Try a Mac 	<ul style="list-style-type: none"> Macs Mac Pro Mac mini MacBook MacBook Pro MacBook Air iMac Accessories Magic Mouse Magic Trackpad Keyboard LED Cinema Display 	<ul style="list-style-type: none"> Wi-Fi Base Stations AirPort Express AirPort Extreme Time Capsule Which Wi-Fi are you? Servers Servers Overview Xserve Xsan Mac OS X Server 	<ul style="list-style-type: none"> Learn more Mac OS X Snow Leopard Accessibility Safari Learn more 	<ul style="list-style-type: none"> iLife iWork Aperture QuickTime Final Cut Studio Final Cut Server Final Cut Express Logic Studio Logic Express Remote Desktop 	<ul style="list-style-type: none"> iPhone Program Mac Program Safari Program Markets Creative Pro Education Science Business 	<ul style="list-style-type: none"> Where can I buy a Mac? AppleCare Online Support Telephone Sales Genius Bar Workshops One to One ProCare Certification

Shop the Apple Online Store (1-800-MY-APPLE), visit an Apple Retail Store, or find a reseller.

[Apple Info](#) | [Site Map](#) | [Hot News](#) | [RSS Feeds](#) | [Contact Us](#) |

Copyright © 2010 Apple Inc. All rights reserved. [Terms of Use](#) | [Privacy Policy](#)

VIDEO
 KUVAUS
 LISÄTIEDOT
 KOMMENTIT
 LINKIT MUIHIN VIDEOIHIN

ADOBE VIDEO WORKSHOP

Select a Product

- Encore CS3
- Fireworks CS3
- Flash CS3 Professional
- Illustrator CS3
- InDesign CS3
- OnLocation CS3
- Photoshop CS3
- Photoshop CS3 Extended

Select a Topic

- Interactivity
- Layers
- Masks and compositing
- Mobile authoring
- New features
- Online collaboration
- Page layout and design
- PDF

Title	Time	Products
Using blending modes for photographers	03:32	Ps Ps
Making and refining selections	03:34	Ps Ps
Applying Smart Filters	04:18	Ps Ps
Using layers	06:41	Ps Ps
Aligning layers by content	03:03	Ps Ps
Working with transparency in Illustrator	02:07	AI Ps Ps
Working with blending modes in Illustrator	03:18	AI Ps Ps

Details

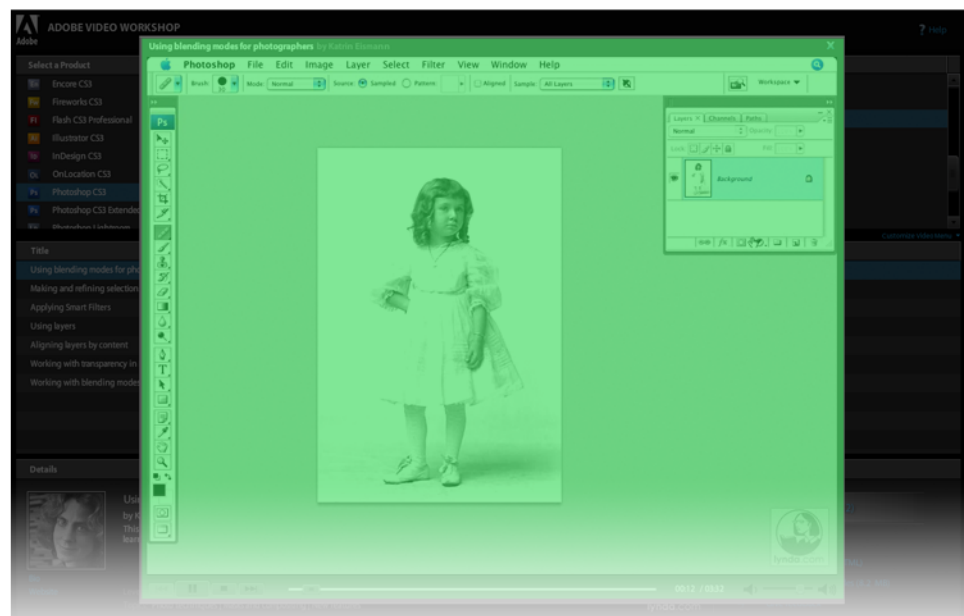
Using blending modes for photographers
by Katrin Eismann

This video shows you how to use blending modes in Photoshop to lighten, darken, add contrast, and alter color effects in an image. You also learn how to use two new blending modes.

Level: Beginner Products: Photoshop CS3, Photoshop CS3 Extended
Topics: Photo techniques | Masks and compositing | New features

PLAY VIDEO (03:32)

- Bookmark video
- Read the tutorial (HTML)
- Download source files (8.2 MB)
- Give feedback



■ VIDEO
 ■ KUVAUS
 ■ LISÄTIEDOT
 ■ KOMMENTIT
 ■ LINKIT MUIHIN VIDEOIHIN

Pikahaku ohjeista


OHJEET UKK HAKU PALAUTE

Kirjautuminen

Tässä tutoriaalissa näytetään miten pääset kirjautumaan sitemanageriin ja sitä kautta muokkaamaan sivuasi.

NÄYTÄ KIRJALLINEN OHJE >>
AVAA VIDEO SUUREMPANA >>

- YLEISTÄ
- SISÄLLÖN MUOKKAUS
- SIVUN MUOKKAUS
- TIEDOSTOT
- UUTISET
- KÄYTTÄJÄT
- KIELIVERSIOT
- LOMAKE-TYÖKALU
- VIDEOIDEN LISÄYS
- NEWSLETTER
- VERKKOKAUPPA
- TUOTEJÄRJESTELMÄ
- KALENTERI
- BLOG
- HENKILÖTIETÖJÄRJESTELMÄ





NAUHOITUKSEN VALMISTELU

- tsekkaa että kaikki tarvittava on valmiina
 - o Tarvitaanko kuvia?
 - o Tekstiä?
 - o Tarvitseeko kirjoittaa selaimen osoiteriville jotain
 - Jos näin niin siivoa selaimen historia.
 - o Siisti työpöytä yms. nauhoitusalueella näkyvä
 - o Tsekkaa ettei selaimen hakupalkkiin ole unohtunut ylimääräistä
- Ruudun koko: 1024 x 768
- Sulje turhat väli-ikkunat (Lorem Ipsumit ja kumppanit)
- Piilota turhat työkalupalkit (web developer, firebug jne.)
- Valmistele näkymät joita aiot käyttää, ettei tule yllätyksiä
- Aukeaako popupit yms. tarvittavat ikkunaan?

NAUHOITUS

- Sulje/eliminoi skypeet yms. etteivät hypi nauhoituksen päälle
- Valitse oikea mikki
- Valitse oikea näyttö
- Hiiri EI vaella
- Hiiri siellä minne huomio halutaan kiinnittää
 - o helpompi korostaa jälkikäteen
- tarpeeksi väliä otosten välillä, helppo leikata pois

MUOKKAUS

- Siirtymät sivunkääntö-efektillä
- CallOutin asetukset:
 - o opacity 80%
 - o outline:2px #fff;
 - o border: 60
 - o blur
 - o in/out 20s
 - o zoom in: 125%
- Välitalennukset, muista!

Tutoriaalın otsikko Kirjautuminen	Tagit sitemanager, käytön aloitus, kirjautuminen
Spiikki <p>Tässä tutoriaalissa näytän miten pääset kirjautumaan sitemanageriin ja sitä kautta muokkaamaan sivuasi. Kirjautumissivu löytyy esimerkiksi Sitefactoryn omalla sivulla osoitteesta www.sitefactory.fi/sitemanager . Kirjoitat siis selaimen osoiteriville oman domainosoitteesi jälkeen /sitemanager ja sinut ohjataan kirjautumisnäkyeseen.</p> <p>Tässä näkyessä kirjoitat kenttiin oman käyttäjätunnuksesi ja salasanasi, jotka sinulle on sivun käyttöönoton yhteydessä annettu. "Muista minut" -kohtaan voit laittaa rastin, mikäli haluat selaimen säilyttävän tietosi muistissaan, niin ettei sinun tarvitse joka kerta syöttää tunnusta ja salasanaa uudestaan. Tätä ei kuitenkaan suositella mikäli koneesi on julkisessa käytössä, eli joku muukin käyttää sitä. Ethän halua, että sivusi sisältöä pääsee päivittämään ihan kuka tahansa.</p> <p>Syötettyäsi tunnuksen ja salasanasi painat "kirjaudu"-painiketta, jonka jälkeen selaimen avautuu sitemanagerin perusnäky.</p> <p>Lisätietoja käyttäjätunnuksesta ja esimerkiksi siitä miten vaihdat salasanan löydät tutoriaalista "käyttäjätunnuksen muokkaaminen". Sitemanageriin pääset tutustumaan paremmin kohdasta "sitemanagerin perusnäky".</p>	
Toiminnot --> KIRJOITA OSOITERIVILLE /SITEMANAGER --> KLIK --> KIRJAUTUMISNÄKYMÄ --> KIRJOITA TUNNUKSET --> RASTI RUUTUUN / RASTI POIS --> KLIKKAA KIRJAUDU PERUSNÄKYMÄ	Nauhoitusympäristö www.sitefactory.fi

Palaute

Nimesi:

- Minulle on pidetty SiteUpdate-järjestelmän käyttöönottokoulutus
- Minulle on toimitettu kirjallinen ohjeistus järjestelmän käyttöön
- Minulla on aiempaa kokemusta sisällönhallintajärjestelmän käytöstä

Jos kyllä, mistä:

Vaikeimmat asiat SiteUpdate-järjestelmän käytössä:

SiteUpdate-videotutoriaalit ovat mielestäni:

- | | | |
|----------------|---|-------------------------|
| Hyödyllisiä | <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> | Turhia |
| Selkeitä | <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> | Vaikeaselkoisia |
| Liian lyhyitä | <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> | Liian pitkiä |
| Liian suppeita | <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> | Liian yksityiskohtaisia |

Muita kommentteja videotutoriaaleihin liittyen: